សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
Université Royale de Droit et des Sciences Economiques
Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

អាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១ ដល់ថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១

ស្រាវជ្រាវដោយ
និស្សិតឈ្មោះ **ជីន ស៊ីវលាង**
និស្សិតឈ្មោះ **ស្រេង ទេងហួ**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ
បណ្ឌិត **ហាប់ ផល្លី**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**
ជំនាន់ទី ២១

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៧
ឆ្នាំសរសេរបាយការណ៍ ២០២១

សេចក្ដីថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំឈ្មោះ **ជីន ស៊ីវលាង** និង **ស្រេង វេងហួ** ជានិស្សិត ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ផ្នែកនីតិសាស្រ្ត ឆ្នាំទី៤ ជំនាន់២១ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០១៧-២០២១ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងវិទ្យាសាស្រ្តសេដ្ឋកិច្ច។

យើងខ្ញុំសូមសម្ដែងនូវកតញ្ញូ និងការដឹងគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះ **លោកឪពុក អ្នកម្ដាយ** ដែលបានផ្ដល់កំណើត ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា ផ្ដល់ដំបូន្មានល្អៗ ការលើកទឹកចិត្ត និងឧបត្ថម្ភដល់ការសិក្សារៀនសូត្រតាំងពីថ្នាក់មត្តេយ្យ រហូតមកដល់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ។

យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដល់ **ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ** សាកលវិទ្យាធិការរង ព្រឹទ្ធបុរស ថ្នាក់ដឹកនាំ គណៈគ្រប់គ្រង និង លោក-លោកស្រីសាស្រ្តាចារ្យ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងវិទ្យាសាស្រ្តសេដ្ឋកិច្ច ដែលលោក លោកស្រី បានធ្វើការផ្ដល់នូវចំណេះដឹង ការអប់រំ និងសីលធម៌ដល់យើងខ្ញុំក្នុងរយៈពេល៤ឆ្នាំមកនេះ។

ពិសេសបំផុតនោះ យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់ **សាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត ហាប់ ផល្លី** ដែលជាសាស្រ្តាចារ្យណែនាំ និងដឹកនាំការសរសេរសារណារបស់យើងខ្ញុំ ដោយលោកបានខិតខំទាំងកម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត និងពេលវេលាដ៏មានតម្លៃ ក្នុងការផ្ដល់នូវដំបូន្មាន គំនិត ចំណេះដឹង យោបល់ ការលើកទឹកចិត្ត និងការបង្ហាញផ្លូវដល់យើងខ្ញុំ ចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលក្រុមយើងខ្ញុំផ្ដើមសរសេរ រហូតដល់ទទួលបានស្នាដៃមួយនេះជាស្ថាពរ ដែលគុណទាំងនេះ គឺពិតជាមានតម្លៃវិសេសវិសាលឥតកាត់ថ្លៃបានចំពោះយើងខ្ញុំ។

ជាចុងក្រោយ យើងខ្ញុំសូមសម្ដែងនូវអំណរគុណដល់ប្រធានថ្នាក់ មិត្តល្អ និងសិស្សច្បងទាំងអស់ ដែលបានរួមចំណែកក្នុងការជួយសម្របសម្រួលផ្សេងៗ ការផ្ដល់នូវកម្លាំងចិត្ត ពិសេសគឺភាពជឿជាក់មកលើរូបយើងខ្ញុំដែលសកម្មភាពទាំងនោះគឺជាចំណែកយ៉ាងធំមួយ ក្នុងដំណើរការសរសេរសារណាមួយនេះរហូតបានបញ្ចប់ជាស្ថាពរ និងប្រកបដោយលទ្ធផលវិជ្ជមាន។ ហើយជាកិច្ចបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមឱនកាយលើកដៃសំពះប្រណមបួងសួងជូនដល់ មាតាបិតា ញាតិមិត្ត ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំសាកលវិទ្យាល័យ លោក-លោកស្រីសាស្រ្តាចារ្យ និងមិត្តនិស្សិតគ្រប់រូប ឱ្យជួបប្រទះនូវពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អារម្ភកថា

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍គឺមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ ហើយវាក៏ជាដំណាក់កាលមួយមុននឹងឈានទៅដល់ការបង្កើតគ្រួសារមួយដោយស្របច្បាប់។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរមួយចំនួន តែងតែមានការយល់ច្រឡំថា អាពាហ៍ពិពាហ៍តាមបែបប្រពៃណីគឺជាអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយដែលស្របច្បាប់ ប៉ុន្តែជាក់ស្តែង វាគ្រាន់តែជាការអនុវត្តន៍ទៅតាមទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណីតែប៉ុណ្ណោះ ហើយការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅតាមទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណីនេះ ក៏មិនមានអានុភាពទៅតាមផ្លូវច្បាប់នោះដែរ។

យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់មើលឃើញនូវទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែងនៅក្នុងសង្គមកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ន ហេតុនេះហើយទើបធ្វើឲ្យយើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ ចង់ចងក្រងនូវឯកសារមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដើម្បីចែករំលែកនូវលក្ខខណ្ឌ និងបែបបទនីតិវិធីផ្សេងៗដែលទាក់ទងទៅនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឲ្យប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរមួយចំនួនមានការយល់ដឹងអំពីនីតិវិធីក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ ពលរដ្ឋខ្មែរជាពិសេសនីតិវិធីក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស និងការៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនអន្តោប្រវេសន៍ ឬ ជនបរទេសដែលរស់នៅស្របច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ដោយសារតែប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរមួយចំនួនពុំមានការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីនីតិវិធីក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ នីតិវិធីក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស និងការៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនអន្តោប្រវេសន៍ ឬ ជនបរទេសដែលរស់នៅស្របច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតែប៉ុណ្ណោះ ហេតុដូចនេះហើយ ទើបយើងខ្ញុំពីរនាក់បានសម្រេចចិត្តស្រាវជ្រាវនូវ ឯកសារសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាមួយ អំពី " **អាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា** " ។ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់មានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថា សារណាបញ្ចប់ការសិក្សាមួយនេះនឹងអាចជួយដល់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរដែលមានគម្រោងនឹង រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឲ្យមានការយល់ដឹងអំពីលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដែលច្បាប់បានកំណត់ ដើម្បីឲ្យពិធីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ព្រមទាំងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេស្ថិតនៅបានយូរអង្វែង។ ម្យ៉ាងវិញទៀត សារណាបញ្ចប់ការសិក្សារបស់យើងខ្ញុំនេះ នឹងអាចជួយពន្យល់បន្ថែមដល់និស្សិតជំនាន់ក្រោយឲ្យយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់នូវអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

យ៉ាងណាមិញការស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទនេះ គឺនៅមានចំណុចខ្វះចន្លោះ ទាំងពាក្យពេចន៍ និងអត្ថន័យខ្លឹមសារ អាស្រ័យហេតុនេះសូម លោកគ្រូ អ្នកគ្រូសាស្ត្រាចារ្យ សិស្សនិស្សិត និងមិត្តអ្នកអានទាំងអស់ មេត្តាខន្តីអភ័យទោសដល់ការស្រាវជ្រាវរបស់យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ផង ហើយយើងទាំងពីរនាក់មានភាពរីករាយ

យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការទទួលយកនូវការរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនាពីសំណាក់ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូសាស្ត្រាចារ្យ សិស្ស និស្សិត និងមិត្តអ្នកអានទាំងអស់ ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការកែលម្អកិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយនេះឲ្យមានភាពល្អប្រសើរ។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម ១

១. លំនាំបញ្ហា ១

២. ចំណោទបញ្ហានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ១

៣. គោលបំណងនៃការសិក្សា ២

៤. ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការសិក្សា ២

៥. សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ២

៦. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ៣

៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ ៣

ជំពូកទី១

សញ្ញាណទូទៅនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

១.១. ប្រវត្តិនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៤

១.២. លក្ខខណ្ឌមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៦

១.២.១. កំជាប់ពាក្យ ៦

១.២.២. ការមិនកំណត់លក្ខខណ្ឌអាយុកូនប្រុសស្រីក្នុងកំជាប់ពាក្យ ៧

១.៣. លក្ខខណ្ឌនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៧

១.៣.១. គោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត ៧

១.៣.២. ភេទរបស់ភាគី ៨

១.៣.៣. លក្ខខណ្ឌអាយុសម្រាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ ៨

១.៣.៤. ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជន ៩

១.៣.៤.១. អនីតិជន និងនីតិជន ៩

១.៣.៤.២. ជនដែលទទួលបានអត្តាធីនភាព ៩

១.៣.៥. ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ១០

១.៣.៦. ការយល់ព្រមចំពោះការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ នៅពេលសហព័ទ្ធអវត្តមាន ឬបាត់ខ្លួន ១០

១.៣.៦.១. ការបាត់ខ្លួនលើសពី៥ឆ្នាំ ១១

១.៣.៦.២. ការបាត់ខ្លួនលើសពី១ឆ្នាំ ដោយជួបឧបទ្ទវហេតុ ១១

១.៤. អានុភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១១

១.៤.១. ការប្រើប្រាស់នាមត្រកូលរបស់ប្តី ប្រពន្ធ ១១

១.៤.២. ករណីកិច្ចរួមរស់នឹងគ្នា សហការ និងសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក ១២

១.៤.៣. សេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈ និងសិទ្ធិចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសង្គម ១២

១.៤.៤. ករណីយកិច្ចចិញ្ចឹមថែរក្សា និងអប់រំកូន ១២

១.៤.៥. ការគោរពគ្នារវាងញាតិ និងការបង្ការអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ១២

១.៤.៦. ការថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិរួម ១៣

១.៤.៦.១. ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា ១៣

១.៤.៦.២. ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ១៣

ជំពូកទី២

លក្ខខណ្ឌនៃការហាមឃាត់ និងការបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍

២.១. លក្ខខណ្ឌនៃការហាមឃាត់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៥

២.១.១. ការហាមឃាត់មិនឱ្យមានទ្វេពន្ធភាព ១៥

២.១.២. អំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត ១៥

២.១.៣. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងញាតិលោហិត ១៦

២.១.៣.១. ការហាមឃាត់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ ១៧

២.១.៣.២. ការហាមឃាត់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងសាខាញាតិលោហិត ១៧

២.១.៣.៣. ការហាមឃាត់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងអតីតឪពុក ឬ ម្តាយបង្កើត ជាមួយអតីតកូនបង្កើត ១៧

២.១.៣.៤. ការហាមឃាត់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមជាមួយកូនសុំ ១៧

២.១.៤. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងញាតិពន្ធ ១៨

២.១.៤.១. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិពន្ធខ្សែផ្ទាល់ ១៨

២.១.៤.២. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងសាខាញាតិពន្ធ ១៩
២.១.៤.៣. ករណីលើកលែងអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងសាខាញាតិពន្ធ ១៩
២.១.៥. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជន ១៩
២.២. ការបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៩
២.២.១. អានុភាពនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ១៩
២.២.២. មរណភាពរបស់សហព័ទ្ធ ២០
២.២.៣. មោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ២០
២.២.៣.១. មោឃភាពដាច់ខាត ២១
២.២.៣.២. មោឃភាពមិនដាច់ខាត ២១
២.២.៤. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ២២
២.២.៤.១. អាពាហ៍ពិពាហ៍មិនគ្រប់អាយុ ២២
២.២.៤.២. ទ្វេពន្ធភាព ២៣
២.២.៤.៣. អំឡុងពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ២៣
២.២.៤.៤. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិលោហិត ២៣
២.២.៤.៥. ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិពន្ធ ២៣
២.២.៤.៦. ការឆបោក ២៤
២.២.៤.៧. ការគំរាមកំហែង ២៤
២.២.៥. អវត្តមាន និងការប្រកាសបាត់ខ្លួន ២៤
២.២.៦. ការលែងលះ ២៥
២.២.៦.១. មូលហេតុនៃការលែងលះ ២៥
២.២.៦.២. លក្ខខណ្ឌនៃការលែងលះ ២៨

ជំពូកទី៣
នីតិវិធីក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

៣.១. នីតិវិធីសម្រាប់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ ៣០

៣.១.១. ការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៣០
៣.១.២. ការប្រកាសជាសាធារណៈ ៣១
៣.១.៣. ជនអាចប្ដឹងជំទាស់អំឡុងពេលធ្វើការប្រកាសជាសាធារណៈ ៣១
៣.១.៤ មូលហេតុជំទាស់នឹងគម្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៣២
៣.១.៥. ការសម្រេចលើបណ្ដឹង ៣២
៣.១.៦. ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៣៣
៣.១.៧. ការសុំចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ចំពោះពលរដ្ឋខ្មែរដែលរស់នៅក្នុងស្ថានភាពជាប្ដីប្រពន្ធ ៣៤
៣.១.៨. ការចេញសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៣៤
៣.២. នីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ៣៥
៣.២.១. គោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត ៣៥
៣.២.២. លក្ខខណ្ឌនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ៣៥
៣.២.៣. លក្ខខណ្ឌហាមឃាត់ ៣៦
៣.២.៤. នីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៣៦
៣.២.៤.១. នីតិវិធីសម្រាប់ជនបរទេស ៣៦
៣.២.៤.២. នីតិវិធីសម្រាប់ពលរដ្ឋខ្មែរ ៣៧
៣.២.៥. នីតិវិធីសម្រាប់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ៣៧
៣.២.៦. រយៈពេលរង់ចាំ ៣៨
៣.២.៧. ការពិនិត្យ និងការប្រកាសផ្សាយរបស់មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ៣៨
៣.២.៧.១. ការពិនិត្យរបស់ថ្នាក់ក្រសួង ៣៨
៣.២.៧.២. ការពិនិត្យរបស់ថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ៣៩
៣.២.៧.៣. ការពិនិត្យរបស់ ថ្នាក់ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ៣៩
៣.២.៧.៤. ការពិនិត្យរបស់ ថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ៣៩
៣.២.៨. ការចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ៤០

៣.៣. អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនអន្តោប្រវេសន៍ ឬ ជនបរទេសដែលរស់នៅស្របច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ៤១
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៤២
អនុសាសន៍ ៤៤
គន្ថនិទ្ទេស
ឧបសម្ព័ន្ធ

បញ្ជីរូបភាព

ទំព័រ

រូបភាពទី១៖ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីខ្មែរ..៦

បញ្ជីតារាង

តារាងទី១៖ ស្ដីពីភាពចាំបាច់ ឬ មិនចាំបាច់របស់អំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ.......................៩

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហា

នៅពេលដែលពេញវ័យ មនុស្សគ្រប់រូបតែងតែស្វែងរកគូស្រករ ឬ ក៏មានការផ្សំផ្គុំពីឪពុកម្តាយ ចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ ដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ អាពាហ៍ពិពាហ៍គឺមានគោលបំណងបង្កើតជាគ្រួសារមួយ និងរស់នៅដោយសុភមង្គល ហើយអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាចំណងផ្លូវច្បាប់មួយរវាងបុរស និង ស្ត្រី ដែលរស់នៅពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមក។ បើក្រឡេកមើលទៅសកលលោកវិញ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍មានលក្ខណៈផ្សេងៗពីគ្នា ទៅតាមប្រពៃណី ទំនៀមទំលាប់ សាសនា និងច្បាប់របស់ពួកគេ ដែលជាហេតុនាំឲ្យមានប្រទេសនីមួយៗ មានការប្រព្រឹត្តទៅនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ មានភាពខុសៗគ្នា។ ចំពោះប្រទេសកម្ពុជាវិញ គឺមានការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី និងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមផ្លូវច្បាប់។ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណី គឺទំនៀមទម្លាប់មួយដែលមានតាំងពីបុរាណមក ដែលប្រជាជនខ្មែរទទួលស្គាល់ និងជាសីលធម៌សង្គមផងដែរ ហើយក៏ជាសារប្រកាសជាសាធារណៈថា បុរស និងនារីនោះគឺជាស្វាមីភរិយានឹងគ្នាដោយមានការដឹងឮពី សាធារណជន និងសាច់ញាតិ បងប្អូនជាដើម ប៉ុន្តែការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីបែបនេះមិនមានអានុភាពគ្រប់គ្រាន់តាមផ្លូវច្បាប់ក្នុងការចងភាគីទាំងពីរនោះទេ។ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមផ្លូវច្បាប់ គឺបង្កើតជាចំណងគតិយុត្តិ ចងភ្ជាប់នីតិបុគ្គលឲ្យក្លាយជាសហព័ទ្ធ តាមរយៈការចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ នាំឲ្យមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ដែលច្បាប់ប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងការពារ។

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍មានច្រើនប្រភេទដូចជា៖ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ, ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនបរទេស និងជនបរទេស, ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ តែនៅបរទេស, ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសតែនៅបរទេស, និងការៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនអន្តោប្រវេសន៍ ឬ ជនបរទេសដែលរស់នៅស្របច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ដើម្បីរក្សាប្រសិទ្ធភាពនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវប្រធានបទនេះ ក្រុមខ្ញុំបាទសូមលើកឡើងចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលធ្វើឡើងនៅប្រទេសកម្ពុជាតែប៉ុណ្ណោះ។

២. ចំណោទបញ្ហានៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ដោយសារតែប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួន មិនបានយល់ច្បាស់អំពីលក្ខខណ្ឌ និងបទដ្ឋានគតិយុត្តិផ្សេងៗនៃច្បាប់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទើបអាពាហ៍ពិពាហ៍ផ្ទុយនឹងច្បាប់នៅតែមាន ហើយបន្តរាតត្បាតសង្គមឥតឈប់ឈរ។ អនីតិសង្វាសដែលជាមូលហេតុចម្បងនៃការស្វែងរកមាតុភាព និងបិតុភាព ក៏នៅបន្តកើតឡើងផងដែរ។ នេះហើយជាមូលហេតុមួយចំនួនដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ផ្ទុយនឹងច្បាប់។

បញ្ហាទាំងនេះបណ្ដាលមកពីកង្វះខាតនូវការយល់ដឹងអំពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍, ពុំមានការផ្សព្វផ្សាយឲ្យទំលំទូលាយនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍, ភាពចន្លោះប្រហោងនៃការចងក្រងច្បាប់កម្ពុជា, ភាពចន្លោះប្រហោងនៃការអនុវត្តច្បាប់នៅកម្ពុជាជាដើម។

ហេតុដូចនេះហើយ បញ្ហាចោទឡើងថា ដើម្បីឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយស្របច្បាប់ តើគេត្រូវគោរពលក្ខខណ្ឌគតិយុត្តអ្វីខ្លះ? តើនីតិវិធីផ្សេងៗនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងដូចម្ដេច? តើមានមូលហេតុអ្វីខ្លះដែលបណ្ដាលឲ្យមានបញ្ហាមិនចេះចប់នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍? អ្នកដែលរស់នៅជាមួយគ្នាជារបៀប អនីតិសង្វាសមានសិទ្ធិប្ដឹងជំទាស់ទៅនឹងគម្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានឬទេ?

៣. គោលបំណងនៃការសិក្សា

ចំពោះគោលបំណងនៃការសិក្សាចំពោះកិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយនេះគឺ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវឱ្យបានស៊ីជម្រៅទៅលើបញ្ហា ក៏ដូចជាកត្តាប៉ះពាល់ដែលទាក់ទិនជាមួយការការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

គោលបំណងទាំងនោះរួមមាន៖

- ស្វែងយល់ពីលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
- ស្វែងយល់អំពីទិដ្ឋភាពច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍
- ស្វែងយល់អំពីនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ ឬ ជនបរទេស
- ស្វែងយល់ពីការអនុវត្តជាក់ស្ដែង និងទ្រឹស្ដីច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ
- ស្វែងយល់អំពីផលប៉ះពាល់ដែលកើតឡើងដោយសារការមិនអនុវត្តទៅតាមនីតិវិធីច្បាប់
- ធ្វើការសន្និដ្ឋាន និងផ្ដល់អនុសាសន៍ដើម្បីអាចធ្វើការកែតម្រូវចំពោះបញ្ហា
- ចងក្រងទុកជាឯកសារសម្រាប់ជាស្នាដៃ និង ចំណុចផ្ដើមនៃការស្រាវជ្រាវបន្តសម្រាប់និស្សិតជំនាន់ក្រោយៗទៀត។

៤. ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការសិក្សា

សារណានេះ មានដែនកំណត់គ្របដណ្ដប់ទៅលើទិដ្ឋភាពច្បាប់ ក៏ដូចជាការអនុវត្តច្បាប់ដែលទាក់ទងទៅនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ មានវិសាលភាពក្នុងក្របខណ្ឌនៃច្បាប់កម្ពុជា ដែលរួមមានក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក៏ដូចជាអនុក្រឹត្យ ឬ ប្រកាសផ្សេងៗដែលទាក់ទងផងដែរ។

៥. សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

សារៈប្រយោជន៍នៃប្រធានបទស្រាវជ្រាវនេះ គឺអាចធ្វើឲ្យអ្នកសិក្សាទាំងឡាយ យល់ដឹងកាន់តែស៊ីជម្រៅអំពីបទប្បវត្តិនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ លក្ខខណ្ឌផ្សេងៗ និងអានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ព្រមទាំង

លក្ខខណ្ឌនៃការហាមឃាត់ និងការបញ្ចប់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងនីតិវិធីមួយចំនួនរវាង ក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ផងដែរ។

៦. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺពឹងផ្អែកទៅលើះ សុំការណែនាំពីសាស្ត្រាចារ្យដឹកនាំសារណា, សុំមតិយោបល់ពី មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី, ឯកសារគតិយុត្ត (ច្បាប់ ព្រះរាជក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យ ប្រកាស សេចក្ដីណែនាំដែលទាក់ទងទៅនឹង ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍), ឯកសារដែលទទួលបានពីប្រព័ន្ធអ៊ីនធើណែត, ឯកសារពីបណ្ណាល័យសៀវភៅច្បាប់ឯកសារដែលទទួលបានពីសាស្ត្រាចារ្យ, ឯកសារដែលទទួលបានពីសិស្សច្បង, សុំមតិយោបល់ពីអ្នកដែលមានបទពិសោធយល់ដឹងច្រើនអំពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីឲ្យកាន់តែជ្រាបច្បាស់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយស្របច្បាប់ និងនីតិវិធីសម្រាប់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា សារណានេះ បានលើកយកការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ចែកចេញជា៣ជំពូក។ ជំពូកទី១ បកស្រាយអំពី សញ្ញាណទូទៅនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ រីឯ ជំពូកទី២ បកស្រាយអំពី លក្ខខណ្ឌនៃការហាមឃាត់ និងការបញ្ចប់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ ចំណែកឯជំពូកទី៣ បកស្រាយអំពី នីតិវិធីក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

ជំពូកទី១
សញ្ញាណទូទៅនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាំងពីបុរាណកាលមក ប្រជាជនខ្មែរតែងតែមានការរៀបចំគូស្រករសម្រាប់កូនប្រុសស្រីរបស់ខ្លួននៅពេលដល់វ័យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយអាពាហ៍ពិពាហ៍ពីមុនប្រជាជនខ្មែរ តែងតែធ្វើទៅតាមប្រពៃណី។ លុះមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ន វិសាលភាពច្បាប់មានការទូលំទូលាយជាងមុន ធ្វើឲ្យការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមានលក្ខណៈស្របច្បាប់។ ជាធម្មតាប្រជាជនខ្មែរតែងតែមានការយល់ច្រលំចំពោះការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីថាជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីគ្រាន់តែជាការអនុវត្តទៅតាមទំនៀមទំលាប់ដែលមានតាំងពីដូនតាមកម្ល៉េះ។ ដើម្បីឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយស្របច្បាប់ទៅបាន លុះត្រាតែបុរស នឹងស្ត្រីដែលមានបំណងចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នានោះ បានចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅសាលាឃុំ សង្កាត់ ទើបអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមានលក្ខណៈស្របច្បាប់។

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាកិច្ចសន្យាដ៏ឱឡារិកមួយធ្វើឡើងដោយបុរសម្នាក់និងស្ត្រីម្នាក់ ដែលប្តេជ្ញាថាខ្លួននឹងរួមរស់ជាមួយគ្នា បង្កើតជាចំណងគតិយុត្តក្នុងនាមជាប្តី ប្រពន្ធ ដោយទំនាក់ទំនងនេះគឺត្រូវបានច្បាប់ទទួលស្គាល់ លុះត្រាតែអ្នកទាំងពីរត្រូវទៅចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា។[1] ទោះបីជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាកិច្ចសន្យាមួយដែលមិនដូចកិច្ចសន្យាដទៃទៀតក៏ដោយ ក៏សហព័ទ្ធមិនអាចរំលាយអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមទំនើងចិត្តបានឡើយ។ ប៉ុន្តែសហព័ទ្ធអាចបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់គេបានដោយស្របទៅតាមនីតិវិធីជាក់លាក់ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់បានកំណត់ប៉ុណ្ណោះ។ បន្ថែមពីនេះ អាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ជាទំនាក់ទំនងយូរអង្វែង រួមរស់សុខទុក្ខជាមួយគ្នា និងការបង្កើតគ្រួសារមួយ រហូតទាល់តែមរណៈភាពរបស់សហព័ទ្ធណាមួយ។ ម្យ៉ាងទៀតអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ភាគីបានបង្កើតនូវចំណងរវាងគ្នាជាច្រើនដូចជា មានបុត្រ, ការប្រើប្រាស់នាមត្រកូល, ទ្រព្យសម្បត្តិរួម ព្រមទាំងសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចផ្សេងៗទៀត។

១.១. ប្រវត្តិនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

ប្រវត្តិនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ខ្មែរ គេមិនដឹងអំពីការចាប់បដិសន្ធិពិតប្រាកដនៅឡើយទេ តែតាមឯកសារជាច្រើនបានសន្និដ្ឋានស្រដៀងគ្នាថា អាពាហ៍ពិពាហ៍ខ្មែរបានចាប់ផ្តើមតាំងពីនៅក្នុងសម័យហ្វូណន ឬ សម័យអាណាចក្រភ្នំ ឬ សម័យនគរគោកធ្លក នៅដើមសតវត្សទី១នៃគ្រិស្តសករាជ ក្នុងរជ្ជកាលព្រះបាទហ៊ុនទៀន និងព្រះនាងលីវយី មកម្ល៉េះ។[2]

[1] ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍និងគ្រួសារ, លេខ ៥៦ ក្រ, ២៦ កក្កដា ១៩៨៩, មាត្រា៣។

[2] គន យឿន, *សៀវភៅនីតិគ្រួសារ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍*, ភាគ១, (ភ្នំពេញ៖ រោងពុម្ព ISB, ២០១៣), ១៥។

តាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ការត្រៀមរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងសង្គមខ្មែរ បានប្រើរយៈពេលយូរថ្ងៃ ឬ ខែមុននឹងឈានទៅដល់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ កាលដើមឡើយ កូនប្រុសត្រូវទៅបម្រើក្រុមគ្រួសារខាងស្រី អស់រយៈពេលច្រើនថ្ងៃ ឬ ច្រើនខែ ដូចជាពុះអុស រែកទឹក ធ្វើស្រែ ធ្វើចំការ ជំនួញជួញដូរជាដើម ដើម្បីឲ្យគ្រួសារ ខាងស្រីមើលពីអត្តចរិត និងកិរិយាមារយាទ។ ការទៅបម្រើផ្ទះខាងស្រី គឺមិនទទួលបានប្រាក់នោះទេ គ្រាន់តែទទួលបានម្ហូបអាហារសម្រាប់បរិភោគប៉ុណ្ណោះ។ ប្រសិនបើគ្រួសារខាងស្រីមិនពេញចិត្ត អាចផ្តាច់ពាក្យវិញពេលណាក៏បាន។

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ពីបុរាណ គឺធ្វើឡើងរយៈពេល៣ថ្ងៃ តែបច្ចុប្បន្នកាត់មកនៅត្រឹម២ថ្ងៃតាមកម្មវិធីដូចជា៖ ថ្ងៃទី១ ថ្ងៃចូលរោង គឺជាថ្ងៃដែលគេតំឡើងរោងនៅផ្ទះខាងស្រី ជាថ្ងៃដែលខាងស្រីត្រូវរៀបចំសែនក្រុងពាលីដើម្បីសុំសេចក្តីសុខ ក្នុងថ្ងៃមង្គលការ តង្វាយត្រូវរៀបលក្ខណៈជាគូៗ និងមានពិធីសូត្រមន្តនាពេលរសៀល ដើម្បីចម្រើនព្រះបរិត្ត និងបណ្តេញពួកផ្លូវងងឹតក្នុងពិធីមង្គលផងដែរ។ ថ្ងៃទី២ ជាថ្ងៃដែលគេប្រារព្ធពិធីមង្គលការ កិច្ចចាប់ផ្តើងបើកដោយពិធីហែជំនូន។ ពិធីហែជំនូនគេកំណត់យកម៉ោងដង្ហែ៧ព្រឹក ដើម្បីហែគ្រឿងភស្តុភាបណ្ណាការ ទៅផ្ទះខាងស្រីដែលគេកំណត់យកបណ្ណាការ ៣៦មុខ ដែលបងប្អូនខ្មែរច្រឡំថាផ្លែឈើ ៣៦មុខរហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន។ អ្នកចូលរួមហែជំនូន គឺចង់ដឹងពីរបៀបរៀបរយខាងប្រុស ហែជំនូនត្រូវមានលក្ខណៈហែស្របនិងទល់មុខរោងការ ហាមការហែបញ្ច្រាសរោងការ ពីព្រោះវាអាចធ្វើឲ្យបែកបាក់គ្នា ឬ រកស៊ីតឹងតែង។ ផ្លែឈើដែលហាមក្នុងថ្ងៃហែជំនូនគឺមានតែមួយប៉ុណ្ណោះ គឺផ្លែត្របែក ព្រោះវាតំណាងឲ្យភាពបែកបាក់។ នៅមុខក្លោងទ្វារការគេត្រូវរៀបចំអ្នកកាន់ផ្កា២នាក់មកកាន់ខ្សែរបិទក្លោងទ្វារ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីភាពបរិសុទ្ធរបស់ខាងស្រី ហើយនៅពេលខាងប្រុសមកដល់ អ្នកកំដរដែលកាន់ឆ័ត្រ២នាក់ និងម្នាក់ទៀតដែលទំនេរ ត្រូវយកដាវហុចទៅកូនកំលោះ ដើម្បីកាត់ខ្សែរចំណងនោះ ទើបគេឲ្យកូនក្រមុំចេញមក។ បន្ទាប់មកពិធីសែនមេបា និងជំនាងផ្ទះ ដោយគេដាក់ចំណីក្នុងកន្ទោង លើកដាក់ទៅក្នុងច្រមជាកន្លែងសម្រាប់តង្វាយជូនដល់ជំនាងផ្ទះ និងរៀបចំម្ហូបអាហារមួយតុ ឬ មួយថាសដើម្បីប្រាប់ជាដំណឹងកុំឲ្យមេបា ជីដូនជីតា ប្រកាន់ខឹង។ ពិធីកាត់សក់ ជាដំបូងអាចារ្យបួងសួងសុំរបស់ទិព្វពីទេវតាដែលមានប្រុសស្រីមួយគូចេញរាំច្រៀងជាតំណាង ហើយឧបកិច្ចកាត់សក់ក្រាសមាស កន្ត្រៃប្រាក់ កញ្ចក់ផ្តិលទឹក។ ឪពុកម្តាយត្រូវកាត់សក់ គឺតំណាងឲ្យការកាត់ចិត្ត និងដោះលែងសិទ្ធិឃុំគ្រងលើជីវិតកូន ទាំងខាងប្រុស និងខាងស្រី។ ពិធីរាំបើកវាំងននអញ្ជើញកូនក្រមុំ ពិធីសំពះផ្ទឹម បន្ទាប់មកពិធីអុជទៀនបង្វិលប្រាំពីរជុំ បន្ទាប់មកពិធីសែនចងដៃ រួចបញ្ចប់ដោយពិធីបាចផ្កាស្លា និងពីធីគោងស្បៃចូលក្នុងបន្ទប់។ ពិធីរៀបភោជនីអាហារជូនភ្ញៀវ គឺគេនិយមរៀបចំពិធីជប់លៀងភ្ញៀវនាពេលយប់ជាមួយនឹងការច្រៀងរាំកំសាន្ត។ ក្រោយបញ្ចប់ពិធីមង្គលការ ទើបគូស្វាមីភរិយាសន្មតជាថ្ងៃជ័យមង្គលសម្រាប់ការចាប់ផ្តើមដំណើរជីវិតរួមគ្នា។[3]

[3] សៀវភៅសិក្សាសង្គមថ្នាក់ទី៩ អំពីពិធីរៀបមង្គលការ របស់ក្រសួងអប់រំ, ឆ្នាំ១៩៩៩។

រូបភាពទី១៖ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីខ្មែរ[4]

១.២. លក្ខខណ្ឌមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

មុខនឹងឈានទៅដល់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ប្រជាជនខ្មែរមួយចំនួនក៏មានជាការធ្វើពិធីកំជាប់ពាក្យ ដែលបានបន្សល់ទុកតាំងពីដូនតាជំនាន់មុន តាមបែបប្រពៃណី ហើយតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ក៏បានកំណត់ផងដែរ។

១.២.១. កំជាប់ពាក្យ

កំជាប់ពាក្យ ត្រូវបង្កើតឡើង តាមសេចក្តីសន្យារវាងបុរស និង នារី ថានឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នានាពេលអនាគត និងដោយធ្វើពិធីកំជាប់ពាក្យ។[5] កំជាប់ពាក្យ ដែលការនិយាយរបស់ប្រជាជនខ្មែរ ហៅជាប្រចាំថា "ការភ្ជាប់ពាក្យ" ដែលជាពិធីតាមទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណី និងច្បាប់ក៏បានទទួលស្គាល់ផងដែរ។

កំជាប់ពាក្យ ឬ ពិធីភ្ជាប់ពាក្យ ជាពិធីប្រពៃណីខ្មែរដែលមានតាំងពីបរមបុរាណមក ហើយក៏ជាពិធីដ៏ធំមួយ មុននឹងឈានដល់ពិធីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ សព្វថ្ងៃនេះពិធីភ្ជាប់ពាក្យនៅតែមានការពេញនិយមធ្វើជាទូទៅមុននឹងបុត្រធីតារបស់គេ ឈានទៅដល់ថ្ងៃរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយនៅក្នុងគ្រួសារដែលមានជីវភាពធូរធារបានរៀបចំពិធីនេះយ៉ាងអធិកអធមផងដែរ ប៉ុន្តែសម្រាប់អ្នកដែលមានជីវភាពមធ្យម ក៏បានរៀបចំពិធីនេះតូចល្មមទៅតាមជីវភាពរបស់ពួកគេ ហើយនឹងអ្នកដែលពុំសូវមានលទ្ធភាព ក៏បានលើកពិធីនេះចោលក៏មានដែរ។ ពិធីនេះគេច្រើនធ្វើមួយព្រឹក ឬ មួយថ្ងៃពេញតែម្តង និងមានចាស់ទុំភាគីទាំងសងខាង អ្នកផ្លូវថៅមហា ព្រមទាំងភ្ញៀវជួយ

[4] https://khmer.rvasia.org/, ២០២០។

[5] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៤៤។

ធ្វើជាសាក្សី និងដឹងឮផងដែរ។ ពិធីភ្ជាប់ពាក្យ មានការបំពាក់ចិញ្ចៀន ឬ គ្រឿងអលង្ការ ឬ ប្រគល់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ផ្សេងៗដល់អនាគតស្វាមី ឬ ភរិយាទៀតផង ទៅតាមការនិយម និងតាមសមត្ថភាពធនធានដែលពួកគេមាន។ កំជាប់ពាក្យនេះទុកជាបានការ លុះត្រាតែភាគីបានធ្វើពិធីនេះជាឱឡារិកមួយដែលហៅថា ពិធីលើកស្លា។

១.២.២. ការមិនកំណត់លក្ខខណ្ឌអាយុកូនប្រុសស្រីក្នុងកំជាប់ពាក្យ

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧ មិនបានកំណត់លក្ខខណ្ឌអាយុសម្រាប់ពិធីកំជាប់ពាក្យ ឬ ពិធីភ្ជាប់ពាក្យ ដូចទៅនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះទេ។ ដោយហេតុថា ពិធីកំជាប់ពាក្យ គ្រាន់តែជាកិច្ចសន្យាថានឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នានៅថ្ងៃអនាគត ពោលគឺមិនទាន់បានរួមរស់ជាមួយគ្នាជាប្តីប្រពន្ធនៅឡើយ។ ជាក់ស្តែងភាគីដែលបានធ្វើពិធីកំជាប់ពាក្យ គេអាចទុករយៈពេលច្រើនឆ្នាំដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏បាន អាស្រ័យទៅតាមការចាំបាច់របស់គូភាគី ដូចជាមិនទាន់ដល់វ័យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បន្តការសិក្សា ឬ នៅមើលចិត្តគំនិតផ្សេងៗទៀតជាដើម។

ក្នុងករណីដែលភាគីជាអនីតិជន (អាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ) បានធ្វើកំជាប់ពាក្យ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧ មិនបានកំណត់ថា ត្រូវមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ ឬ អាណាព្យាបាលទេ តែនៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីពីសង្គមចាស់ គឺភាគីជាអនីតិជននឹងអាចធ្វើពិធីកំជាប់ពាក្យនេះបាន លុះត្រាតែមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ ឬ អាណាព្យាបាលជាមុនសិន។[6]

១.៣. លក្ខខណ្ឌនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

១.៣.១. គោលការណ៍ស័គ្រចិត្ត

បុរស នារីមានសិទ្ធិស្មើគ្នាគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ពិសេសក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍។ អាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវធ្វើតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ និងតាមគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត ប្តីមួយ ប្រពន្ធមួយ។[7] ដូចនេះភាគីទាំងសងខាងត្រូវតែមានការស្ម័គ្រចិត្តក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដែលមានគោលបំណងរួមរស់ជាមួយគ្នា។ ប្រសិនបើភាគីទាំងសងខាងពុំមានការព្រមព្រៀង នោះការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ពុំអាចធ្វើឡើងបានឡើយ។

ការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឈរលើគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត ឬ មិនស្ម័គ្រចិត្ត ដែលពេលខ្លះពិបាកកំណត់ណាស់ ដោយសារតែប្រទេសកម្ពុជាមានប្រពៃណី ទំនៀមទំលាប់ច្រើន។ ហេតុដូចនេះហើយទើបកូនៗ (ពិសេសកូនស្រី) ត្រូវស្តាប់តាមបង្គាប់ឪពុកម្តាយ ជីដូនជីតា ក្នុងរឿងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដែលមានពាក្យស្លោកមួយពោលថា " នំមិនធំជាងនាឡិ " ។ មានន័យថាកាលណានៅពេលកូនៗឈានដល់វ័យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺទុកឲ្យឪពុកម្តាយ ជាអ្នកសម្រេចចិត្តជំនួសសាមីខ្លួន។ ប៉ុន្តែសព្វថ្ងៃ កូនចៅប្រុសស្រី មាន

[6] គន យឿន, *សៀវភៅនីតិគ្រួសារ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍*, ភាគ១, (ភ្នំពេញ៖ រោងពុម្ព ISB, ២០១៣), ២៣។

[7] រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ០៨ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា៤៥។

សិទ្ធិសេរីភាពជាងមុនក្នុងការជ្រើសរើសគូស្រករ ដោយសារតែមានការរីកចម្រើននៃសិទ្ធិសេរីភាព ការសិក្សាអប់រំ និងទទួលវប្បធម៌ខ្លះៗពីបរទេស។

១.៣.២. ភេទរបស់ភាគី

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺត្រូវធ្វើឡើងរវាងបុរស និងនារី។[8] ចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលធ្វើឡើងដោយភេទដូចគ្នា អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះពុំត្រូវបានច្បាប់ទទួលស្គាល់ឡើយ។

ច្បាប់ប្រទេសកម្ពុជាមិនទទួលស្គាល់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានភេទដូចគ្នានោះទេ ពុំដូចជាបណ្តាប្រទេសជាច្រើននៅលើសកលលោក ទទួលស្គាល់ឲ្យអ្នកដែលមានភាពដូចគ្នារួមរស់ជាមួយគ្នា និងអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នាដោយស្របច្បាប់។

ករណីជាក់ស្តែងមួយចំនួន នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទៅតាមបណ្តាញព័ត៌មាន និងបណ្តាញសង្គម មានការចុះផ្សាយអំពីមនុស្សដែលមានភេទដូចគ្នា រួមរស់ជាមួយគ្នា ទោះបីជាច្បាប់មិនទទួលស្គាល់ក៏ដោយ ពោលគឺពួកគេរស់នៅជាមួយគ្នាតាមរបៀបអនីតិសង្វាស។

១.៣.៣. លក្ខខណ្ឌអាយុសម្រាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍

បុរស នារី ដែលមានបំណងចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ លុះត្រាតែភាគីទាំងសងខាងគ្រប់អាយុ១៨ឆ្នាំ ទើបមានសិទ្ធិរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាង បានដល់នីតិភាព ហើយភាគីម្ខាងទៀតជាអនីតិជនដែលមានអាយុតិចជាង១៦ឆ្នាំ អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់អនីតិជននោះ។[9]

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីសង្គមចាស់ បានកំណត់ថា បុរសមានអាយុមិនដល់១៧ឆ្នាំ រីឯនារីមានអាយុមិនដល់១៤ឆ្នាំ មិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានឡើយ។[10] ចំណែកឯច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារឆ្នាំ១៩៨៩ បានកំណត់ថា បុរសត្រូវមានអាយុចាប់ពី២០ឆ្នាំឡើង រីឯនារីត្រូវមានអាយុចាប់ពី១៨ឆ្នាំឡើងទៅ ទើបអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។[11]

ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជនប្រុស ស្រីទាំងអស់ដែលមានអាយុចាប់ពី១៨ឆ្នាំឡើងទៅ អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន និងមិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ ឬ អាណាព្យាបាលឡើយ។ ពោលគឺក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧ បានផ្តល់សិទ្ធិពេញលេញដល់ពលរដ្ឋខ្មែរក្នុងការសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសដៃគូ ដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

---

[8] ច្បាប់ស្តីពីឯកពន្ធភាព, នស/រកម/១០០៦/០២៦, ២១ តុលា ២០០៦, មាត្រា២។

[9] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៤៨។

[10] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជាឆ្នាំ១៩២០, មាត្រា១១៦។

[11] ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ, ៥៦ ក្រ. / ២៦ កក្កដា/១៩៨៩, មាត្រា៥។

១.៣.៤. ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជន

ភាគីដែលជាអនីតិជនដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុ១៨ឆ្នាំ ត្រូវតែមានអាយុយ៉ាងតិច១៦ឆ្នាំឡើងទៅ ទើបច្បាប់អនុញ្ញាតឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយមានលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោមៈ

១.៣.៤.១. អនីតិជន និងនីតិជន

បុរស នារី មានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ តែភាគីម្ខាងមានអាយុមិនតិចជាង១៦ឆ្នាំ ហើយភាគីម្ខាងទៀតមានអាយុ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ ឬ អាណាព្យាបាលរបស់អនីតិជននោះ ទើបអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។[12]

១.៣.៤.២. ជនដែលទទួលបានអត្តាធីនភាព

អនីតិជនដែលទទួលបានអត្តាធីនភាព ត្រូវបានចាត់ទុកជានីតិជន។[13] ដូចនេះ អនីតិជនដែលទទួលបានអត្តាធីនភាព អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានដោយពុំចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយ ឬ អាណាព្យាបាល។ ក្នុងករណីដែល អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះកើតឡើងរវាង អនីតិជនដែលទទួលបានអត្តាធីនភាព និង អនីតិជន ចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយរបស់អនិតិជននោះ ទើបអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។ ប្រសិនបើ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះកើតឡើងរវាង អនីតិជនដែលទទួលបានអត្តាធីនភាព និងអនីតិជនដែលទទួលបានអត្តាធីនភាពដូចគ្នា ពួកគេអាចអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានដោយពុំចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយឡើយ។

តារាងទី១៖ **ស្តីពីភាពចាំបាច់ ឬ មិនចាំបាច់របស់អំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ**

ករណី	អាយុភាគី		ការយល់ព្រមពីអ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ
	អាយុភាគីម្ខាង	**អាយុភាគីម្ខាងទៀត**	
១	នីតិជន (អាយុពី១៨ឆ្នាំឡើង)	នីតិជន (អាយុពី១៨ឆ្នាំឡើង)	មិនចាំបាច់យល់ព្រម
២	នីតិជន (អាយុពី១៨ឆ្នាំឡើង)	អនីតិជន (អាយុពី១៦ឆ្នាំដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំឡើង)	ភាគីអនីតិជនចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រម

[12] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៤៨។

[13] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា២២។

៣	ជនទទួលបានអត្តាធីនភាព (អាយុពី១៦ឆ្នាំដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំឡើង)	នីតិជន (អាយុពី១៨ឆ្នាំឡើង)	មិនចាំបាច់យល់ព្រម
៤	ជនទទួលបានអត្តាធីនភាព (អាយុពី១៦ឆ្នាំដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំឡើង)	អនីតិជន (អាយុពី១៦ឆ្នាំដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំឡើង)	ភាគីអនីតិជនចាំបាច់ត្រូវមានការយល់ព្រម
៥	ជនទទួលបានអត្តាធីនភាព (អាយុពី១៦ឆ្នាំដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំឡើង)	ជនទទួលបានអត្តាធីនភាព (អាយុពី១៦ឆ្នាំដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំឡើង)	មិនចាំបាច់យល់ព្រម

១.៣.៥. ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ

ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ជនវិកលចរិត ដែលជានីតិជន អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ក្នុងករណីដែលមានសមត្ថភាពបង្ហាញឆន្ទៈ ក្នុងកម្រិតអប្បបរមា ដែលចាំបាច់ដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយការដែលជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ ឬ ជនវិកលចរិត ចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯងបាន និងអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន ដោយមិនចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅដែលគ្រប់គ្រងជនវិកលចរិតនោះទេ។[14]

១.៣.៦. ការយល់ព្រមចំពោះការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ នៅពេលសហព័ទ្ធអវត្តមាន ឬ បាត់ខ្លួន

កាលណានៅពេលដែល សហព័ទ្ធណាម្នាក់ អវត្តមាន ឬ បាត់ខ្លួន ហើយសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនៅរស់ដោយមានភាពលំបាកក្នុងការគ្រប់គ្រងគ្រួសារ កូននៅក្នុងបន្ទុក ជាពិសេសការសម្រេចចិត្ត ដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត។

អវត្តមាន សំដៅដល់បុគ្គលណាម្នាក់ដែលបានចេញពីលំនៅដ្ឋាន ឬ ទីសំណាក់ ហើយដែលគ្មានលទ្ធភាពនឹងត្រឡប់មកវិញដោយងាយស្រួល។

ការបាត់ខ្លួន សំដៅដល់ករណីដែលបុគ្គលណាម្នាក់ពុំមានដំណឹងច្បាស់លាស់ថា អ្នកអវត្តមាននៅរស់ ឬ ទទួលមរណភាព ដូចជាករណីដែលបុគ្គលដែលចូលទៅក្នុងតំបន់ដែលមានសង្គ្រាម បុគ្គលដែលមានវត្តមានក្នុងនាវាលិចទឹក ឬ បុគ្គលដែលបានជួបប្រទះនឹងគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗទៀតដូចជា ការរញ្ជួយដី អគ្គិភ័យ ស៊ូនាមី

[14] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥៤។

ការរអិលផ្ទាំងទឹកកកពីភ្នំជាដើម ដែលអាចនាំឲ្យទទួលមរណៈភាព ហើយពុំមានដំណឹងច្បាស់លាស់ថា អ្នកអវត្តមាននៅរស់ ឬ ទទួលមរណភាព។

ក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធរបស់អ្នកដែលអវត្តមាន មានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយប្ដី ឬ ប្រពន្ធថ្មី មិនមានសិទ្ធិដើម្បីនឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីឡើយ ពីព្រោះអ្នកដែលអវត្តមាន អាចមានលទ្ធភាពនឹងវិលត្រឡប់មកវិញ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលបុគ្គលអវត្តមាន មានរយៈពេលយូរ គេអាចប្រកាសអំពីការបាត់ខ្លួន ឬ ក្នុងករណីដែលបុគ្គលបានជួបនឹងឧបទ្ទវហេតុដែលគេគ្មានសង្ឃឹមថា នឹងមានជីវិតមកវិញ ហើយសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតអាចនឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន លុះត្រាតែ៖[15]

១.៣.៦.១. ការបាត់ខ្លួនលើសពី៥ឆ្នាំ

ក្នុងករណីដែលអវត្តមានរបស់សហព័ទ្ធណាម្នាក់ មានរយៈពេលលើសពី៥ឆ្នាំ ហើយពុំមានដំណឹងច្បាស់លាស់ថា អ្នកដែលអវត្តមាននោះនៅរស់ ឬ ទទួលមរណភាពទេ សហព័ទ្ធដែលនៅរស់ ឬ ឪពុកម្ដាយ ឬ អាណាព្យាបាល ឬ អ្នកដែលមានផលប្រយោជន៍ផ្សេងទៀត អាចស្នើសុំទៅតុលាការ ដើម្បីប្រកាសអំពីការបាត់ខ្លួនរបស់អ្នកដែលអវត្តមានយូរនោះបាន ហើយសហព័ទ្ធដែលនៅរស់អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយប្ដី ឬ ប្រពន្ធថ្មីបាន ក្រោយពេលដែលតុលាការប្រកាសសាលក្រមអំពីការបាត់ខ្លួននោះ។

១.៣.៦.២. ការបាត់ខ្លួនលើសពី១ឆ្នាំ ដោយជួបឧបទ្ទវហេតុ

ក្នុងករណីដែលអវត្តមានរបស់សហព័ទ្ធណាម្នាក់ ជួបនឹងឧបទ្ទវហេតុដូចជា ចូលទៅក្នុងតំបន់ដែលមានសង្គ្រាម បុគ្គលដែលមានវត្តមានក្នុងនាវាលិចទឹក ឬ បុគ្គលដែលបានជួបប្រទះនឹងគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗទៀត ដូចជា ការរញ្ជួយដី អគ្គិភ័យ ស៊ូនាមី ការរអិលផ្ទាំងទឹកកកពីភ្នំជាដើម ដែលអាចនាំឲ្យទទួលមរណៈភាព ហើយពុំមានដំណឹងច្បាស់លាស់ថា អ្នកអវត្តមាននៅរស់ ឬ ទទួលមរណភាព ដែលមានរយៈពេលលើស១ឆ្នាំទៅក្រោយពីជួបឧបទ្ទវហេតុនោះ។ តុលាការអាចប្រកាសអំពីការបាត់ខ្លួនរបស់បុគ្គលនោះ តាមពាក្យសុំរបស់សហព័ទ្ធដែលនៅរស់ ឬ ឪពុកម្ដាយ ឬ អាណាព្យាបាល ឬ អ្នកដែលមានផលប្រយោជន៍ផ្សេងទៀត ហើយសហព័ទ្ធដែលនៅរស់អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយប្ដី ឬ ប្រពន្ធថ្មីបាន ក្រោយពេលដែលតុលាការប្រកាសសាលក្រមអំពីការបាត់ខ្លួននោះ។

១.៤. អានុភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍

១.៤.១. ការប្រើប្រាស់នាមត្រកូលរបស់ប្ដី ប្រពន្ធ

ផ្អែកទៅតាមការកំណត់នៅពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ប្ដី ប្រពន្ធ អាចប្រើប្រាស់នាមត្រកូលរបស់ប្ដី ឬ ប្រពន្ធ ឬ អាចប្រើនាមត្រកូលដើមរៀងៗខ្លួន ដែលមាននៅមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។[16] ជាក់ស្តែងក្នុង

[15] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៤១។

[16] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៥។

សង្គម ការប្រើប្រាស់នាមត្រកូលប្តី ប្រពន្ធ គេសង្កេតឃើញថា ភាគច្រើនមានតែភាគីប្រពន្ធតែប៉ុណ្ណោះ ដែលយកនាមត្រកូលមកប្រើ ជាពិសេសអ្នកដែលមានឋានន្តរសក្តិខ្ពង់ខ្ពស់ << សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន ដែលឈ្មោះភរិយារបស់លោកគឺ សម្តេចគតិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត ប៊ុន រ៉ានី ហ៊ុនសែន >> ។

១.៤.២. ករណីកិច្ចរួមរស់នឹងគ្នា សហការ និងសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក

ប្តី ប្រពន្ធត្រូវរួមរស់ជីវភាពជាមួយគ្នា ហើយត្រូវសហការ សង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក។[17] ក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ សហព័ទ្ធទាំងពីរមានករណីយកិច្ចរួមរស់សហការគ្នា ជួយរំលែកទុក្ខធុរៈគ្នាទៅវិញទៅមក និងចូលរួមដោះស្រាយបញ្ហាទាំងអស់គ្នា។

១.៤.៣. សេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈ និងសិទ្ធិចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសង្គម

ទោះបីជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាចំណងចងភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចជាមួយគ្នារវាង ប្តី ប្រពន្ធ និងជាចំណងចងភ្ជាប់គ្នាគ្រប់សកម្មភាពរវាងគ្នា នឹងគ្នាទៅវិញទៅមកក៏ដោយ ក៏ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានផ្តល់សេរីភាពដល់ប្តីប្រពន្ធក្នុងការជ្រើសរើសវិជ្ជាជីវៈ ហើយមានសេរីភាពក្នុងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនយោបាយ វប្បធម៌ សាសនា សង្គមរៀងៗខ្លួន។ [18] ប្រពន្ធមានសេរីភាពធ្វើការងារអ្វីដែលខ្លួនពេញចិត្ត ហើយប្តីក៏មានសេរីភាពធ្វើការងារអ្វីដែលខ្លួនពេញចិត្តដូចគ្នាផងដែរ។ សហព័ទ្ធម្ខាងមិនអាចបង្ខំឲ្យសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតឈប់ប្រកបមុខរបរ ឬ ការងាររបស់គេបាននោះទេ លើសពីនេះទៅទៀតសហព័ទ្ធទាំងពីរមានសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការចូលរួមសកម្មភាពនយោបាយរាងៗខ្លួនដោយគ្មានសហព័ទ្ធណាអាចបង្ខំឲ្យប្តី ឬ ប្រពន្ធរបស់ខ្លួនចូលរួមសកម្មភាពនយោបាយរបស់ខ្លួនបាននោះទេ មានន័យថាសហព័ទ្ធទាំងពីរស្រឡាញ់គណបក្សនយោបាយខុសគ្នាបាន។ ប្តីប្រពន្ធក៏មានសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការគោរពជំនឿ និងសាសនារៀងៗខ្លួនបានផងដែរ។

១.៤.៤. ករណីយកិច្ចចិញ្ចឹមថែរក្សា និងអប់រំកូន

ឪពុកម្តាយ មានកាតព្វកិច្ចចិញ្ចឹមថែរក្សា និងអប់រំកូនឲ្យទៅជាពលរដ្ឋល្អ។ កូនមានករណីយកិច្ចចិញ្ចឹម និងបីបាច់ថែរក្សាមាតាបិតា ដែលចាស់ជរា។[19] ឪពុកម្តាយដែលបានបង្កើតកូនហើយ មិនអាចបោះបង់កូន ឬ ទុកកូនចោល ឬ បង្កើតកូនដើម្បីយកកូនធ្វើអាជីវកម្ម ឬ កេងប្រវ័ញ្ចលើកម្លាំងពលកម្មកូនបានទេ។ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយធ្វើបែបនេះ ពួកគេនឹងត្រូវទទួលទោសតាមច្បាប់។

១.៤.៥. ការគោរពគ្នារវាងញាតិ និងការបង្ការអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ

ក្រោយពីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ សហព័ទ្ធម្ខាងបានក្លាយទៅជាសមាជិករបស់គ្រួសារម្ខាងទៀត។ នេះក៏ជាគោលបំណងនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ផងដែរ ដែលចង់ពង្រីកសមាជិកគ្រួសារឲ្យកាន់តែធំ។ ទោះបី

[17] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៦។

[18] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៧។

[19] រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ០៨ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា៤៧។

សហព័ទ្ធម្ខាង មិនមែនជាញាតិលោហិតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតក៏ដោយ ប៉ុន្តែសហព័ទ្ធនោះមានករណីយកិច្ចគោរពញាតិ និងគោរពសិទ្ធិរបស់សមាជិកក្នុងគ្រួសារនោះផងដែរ មិនតែប៉ុណ្ណោះត្រូវសង្គ្រោះគ្នាទៅវិញទៅមក។ ហើយសមាជិកម្នាក់ៗ ក្នុងគ្រួសារ ត្រូវបង្ការកុំឲ្យមានអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងត្រូវធ្វើយ៉ាងណាកុំឲ្យមានការកើតឡើង នូវការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស។[20]

១.៤.៦. ការថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិរួម

ក្រោយពេលដែលសហព័ទ្ធទាំងពីរបានក្លាយជាប្តីប្រពន្ធស្របច្បាប់ ពួកគេទាំងពីរអាចជ្រើសរើសប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពួកគេដូចដែលក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានចែង (ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា និងប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមច្បាប់កំណត់) ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិដែលពួកគេរកបាន ព្រមទាំងជៀសវាងជម្លោះដែលកើតឡើងដោយសារទ្រព្យ។

១.៤.៦.១. ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា

ប្តីប្រពន្ធអាចធ្វើកិច្ចសន្យាអំពីទំនាក់ទំនងទ្រព្យសម្បត្តិនៅមុន ឬ ក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។ ប៉ុន្តែកិច្ចសន្យានេះមិនអាចផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិស្តីពីសិទ្ធិទាមទារអាហារកាតព្វកិច្ច និងភាគបម្រុងបានឡើយ។[21] ការចុះកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ គឺដើម្បីកំណត់នូវសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចលើទ្រព្យសម្បត្តិដែលប្តីប្រពន្ធបានកំណត់នៅមុន ឬ ក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិនៅពេលមានការលែងលះគ្នា។

ការចុះកិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ ត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ហើយត្រូវធ្វើនៅក្រសួងយុត្តិធម៌។ កិច្ចសន្យាទ្រព្យសម្បត្តិប្តីប្រពន្ធ គឺត្រូវបានទាមទារឱ្យចុះបញ្ជី។ ប្រសិនបើមិនបានចុះបញ្ជីទេ ប្តីប្រពន្ធមិនអាចយកកិច្ចសន្យានោះមកតតាំងជាមួយនឹងតតិយជនបានឡើយ។[22]

ក្នុងករណីដែលប្តីប្រពន្ធមិនបានធ្វើកិច្ចសន្យាពិសេសចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិនោះទេ ទំនាក់ទំនងប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ពួកគេនឹងត្រូវអនុលោមតាមប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលច្បាប់កំណត់។[23]

១.៤.៦.២. ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់

ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលកំណត់ដោយច្បាប់ គឺជាប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលច្បាប់តម្រូវឱ្យភាគីប្តីប្រពន្ធអនុវត្ត ប្រសិនបើពួកគេមិនបានជ្រើសរើសអនុវត្តប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិតាមកិច្ចសន្យា។ ប្រព័ន្ធទ្រព្យសម្បត្តិដែលច្បាប់កំណត់ បានបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ប្តីប្រពន្ធជា២គឺ ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក និងទ្រព្យសម្បត្តិរួម។

[20] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៤៣។
[21] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៩។
[22] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧០។
[23] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៩(២)។

ក. ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក

ទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែក គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិដែលសហព័ទ្ធ មាននៅមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ទទួលបានដោយប្រទានកម្ម សន្តតិកម្ម អច្ច័យទាន នៅក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងជាទ្រព្យសម្បត្តិជាតម្លៃតបដែលទទួលបានពីការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានកំណត់ខាងលើ។[24]

សហព័ទ្ធទាំងពីរអាចប្រើប្រាស់ និងចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិដោយឡែករបស់ខ្លួនបានដោយសេរីដោយពុំចាំបាច់មានការយល់ព្រមពីភាគីម្ខាងទៀត។ សហព័ទ្ធនីមួយៗ មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ ទទួលផលប្រយោជន៍ និងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនរៀងៗខ្លួនបាន។[25]

ខ. ទ្រព្យសម្បត្តិរួម

ទ្រព្យសម្បត្តិរួម គឺជាទ្រព្យសម្បត្តិដែលប្ដីប្រពន្ធទាំងសងខាង ឬ តែម្ខាងទទួលបាននៅក្នុងអំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍។[26] ទ្រព្យសម្បត្តិរួម គឺចង់សំដៅទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយណាដែលប្ដីប្រពន្ធរកបានដូចជាប្រាក់ខែរបស់ប្ដី ឬ ប្រពន្ធ និងចំណូលពីការរកស៊ីរបស់ប្ដី ឬ ប្រពន្ធ ជាដើម។

[24] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧២។

[25] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៤។

[26] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៣។

ជំពូកទី២
លក្ខខណ្ឌនៃការហាមឃាត់ និងការបញ្ចប់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

អាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចប្រព្រឹត្តទៅបានលុះត្រាតែធ្វើទៅតាមលក្ខខណ្ឌច្បាប់ដែលបានកំណត់ បើពុំដូច្នេះទេគឺការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះពុំអាចមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ឡើយ ហើយមិនអាចចេះតែធ្វើឡើងតាមតែចិត្តចង់ ឬ ដោយឯកឯងនោះទេ។ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណី ពុំមានអានុភាពគតិយុត្តិគ្រប់គ្រាន់ ទៅតាមផ្លូវច្បាប់នោះទេ។ ដូច្នេះគួរគប្បីស្វែងយល់មុននឹងធ្វើការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ អំពីលក្ខខណ្ឌនៃការហាមឃាត់ និងការបញ្ចប់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ខ្លះៗ ដើម្បីឲ្យយល់កាន់តែច្បាស់អំពីអានុភាពទៅតាមច្បាប់ដែលបានកំណត់។

២.១. លក្ខខណ្ឌនៃការហាមឃាត់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

២.១.១. ការហាមឃាត់មិនឱ្យមានទ្វេពន្ធភាព

បុគ្គលដែលមានប្តី ឬ ប្រពន្ធហើយ ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះនៅមានអានុភាពនៅឡើយ ពុំអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីបានឡើយ (មិនទាន់លែងលះគ្នាដាច់ស្រាច់នៅឡើយ) ហើយចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយប្តី ឬ ប្រពន្ធថ្មីមួយទៀត គឺច្បាប់មិនអនុញ្ញាតឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានឡើយ។[27]

បុរស និងស្ត្រី មានសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុងគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ជាពិសេសក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ។ អាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវធ្វើឡើងទៅតាមលក្ខខណ្ឌច្បាប់ និងគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត ប្តីមួយ ប្រពន្ធមួយ។[28] ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលបុរស ឬ ស្ត្រីនោះបានលួចទៅចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ស្របពេលដែលចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ចាស់មិនទាន់បានរលាយ គឺត្រូវចាត់ទុកថាមានពិរុទ្ធក្នុងបទទ្វេពន្ធភាព។[29]

នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីចាស់ អនុញ្ញាតឲ្យបុរសអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍លើកទី១ ហើយអាចបន្តរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍លើកទី២បាន ដោយមិនខុសច្បាប់ឡើយ។[30] ប៉ុន្តែសម្រាប់ស្ត្រី អនុញ្ញាតឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានតែប្តីមួយប៉ុណ្ណោះ។[31]

២.១.២. អំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀត

នៅក្នុងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនត្រូវបានបញ្ចប់ដោយ មរណភាព លែងលះ ឬ មោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ បុរសអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាថ្មីម្តងទៀត នៅពេលណាក៏បានក្រោយពីការបញ្ចប់

---

[27] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥៩។

[28] រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ០៨ កញ្ញា ១៩៩៣, មាត្រា៤៥។

[29] ច្បាប់ស្តីពីឯកពន្ធភាព, នស/រកម/១០០៦/០២៦, ២១ តុលា ២០០៦, មាត្រា៤។

[30] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជាឆ្នាំ១៩២០, មាត្រា១៤១។

[31] ក្រមរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជាឆ្នាំ១៩២០, មាត្រា១៤០។

អាពាហ៍ពិពាហ៍មុន។ ប៉ុន្តែសម្រាប់ស្ត្រីដែលមានបំណងចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ម្តងទៀត ត្រូវរង់ចាំ១២០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ពីលើកមុន។[32]

ប្រសិនបើតុលាការបានសម្រេចឲ្យប្តីប្រពន្ធលែងលះតាមផ្លូវច្បាប់ មុនពេលសម្រេចឱ្យលែងលះគ្នា រយៈពេលរង់ចាំត្រូវរាប់ចាប់តាំងពីថ្ងៃមានសាលក្រម ឬ សាលដីកាឲ្យនៅបែកគ្នា។ ច្បាប់តម្រូវឲ្យស្ត្រីរង់ចាំ១២០ថ្ងៃ ដើម្បីកំណត់បិតុភាពនៃកូនដែលកើតនៅក្នុងឆ្នាំបន្ទាប់ពីការបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍លើកមុន។ ប្រសិនបើស្ត្រីម្នាក់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ឆាប់រហ័សពេក ក្រោយការបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍លើកមុនរបស់ខ្លួនហើយកូនដែលកើតឡើងក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ធ្វើឱ្យកើតមានបញ្ហាស្តីពីកំណត់ពេលទុកភាពរបស់កូននោះថាជាកូនប្តីមុន ឬ ជាកូនប្តីក្រោយ។

អំឡុងពេលដែលត្រូវរង់ចាំ ដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីនេះ ត្រូវលើកលែងផងដែរ ក្នុងករណីដូចខាងក្រោម៖

ករណីទី១៖ ស្ត្រីនោះមានផ្ទៃពោះនៅមុខពេលដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍ចាស់ត្រូវបានរំលាយ ឬ លុបចោល ឬ ប្តីស្លាប់ ហើយបានសម្រាលកូន គឺស្ត្រីអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីបានដោយមិនបាច់រង់ចាំរយៈពេល១២០ថ្ងៃទេ ពីព្រោះកូននោះត្រូវសន្មតថា ជាកូនរបស់ប្តីមុនហើយ។

ករណីទី២៖ ស្ត្រីដែលបានលែងលះគ្នា ឬ ប្តីស្លាប់ចោល ហើយមានលិខិតបញ្ជាក់ពីវេជ្ជបណ្ឌិតថា គ្មានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីរូបនោះក៏អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីបាន ដោយមិនបាច់រងចាំរយៈពេល១២០ថ្ងៃនោះទេ។

២.១.៣. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងញាតិលោហិត

ញាតិលោហិត សំដៅលើ ញាតិដែលមានឈាមជ័រជាមួយគ្នា ដូចជាឪពុក ម្តាយ និងកូន ជាដើម។

សាខាញាតិ សំដៅលើ ញាតិដែលចែកជាមែកធាងពីអ្នកបង្កើតរួមដូចជា បងប្អូនបង្កើត មីងពូ ក្មួយ បងប្អូនជាដូនមួយ ជាដើម។

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងថ្នាក់ជិតគ្នាត្រូវបានហាមឃាត់ ដោយសារមូលហេតុនៃសុជាតិវិជ្ជា និងសីលធម៌សង្គម។ ចំពោះមូលហេតុនៃសុជាតិវិជ្ជា ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិថ្នាក់ជិតគ្នា ងាយនឹងបណ្តាលឲ្យពន្ធុខ្សោយជាប់គ្នា ហើយលទ្ធភាពដែលកូនកើតមកអាចមានភាពពិការ មានចំនួនអត្រាខ្ពស់។ ក៏ប៉ុន្តែការហាមឃាត់នូវអាពាហ៍ពិពាហ៍ចំពោះញាតិលោហិតបែបនេះ គឺបណ្តាលមកពីសីលធម៌សង្គមច្រើនជាង ហេតុផលសុជាតិវិទ្យា។[33]

[32] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥០។

[33] គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកការពារសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី, *សេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី,* ភាគ៥, គន្ថីទី៧ (ភ្នំពេញ៖ ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០០៩), មាត្រា៩៥១។

បុរស និងស្ត្រីដែលស្នើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងគ្នា មិនត្រូវមានជាប់ចំណងញាតិលោហិត ឬ សាខាញាតិលោហិតរហូតដល់ថ្នាក់ទី៣។ ករណីដែលមានការបញ្ចប់នូវទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ ការកាត់កាល់រវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនឹងកូនសុំហើយក៏ដោយ។

ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នា ចំពោះករណីមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

២.១.៣.១. ការហាមឃាត់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់

អាពាហ៍ពិពាហ៍ មិនអាចធ្វើឡើងបានឡើយ រវាងញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ក្នុងថ្នាក់ទី៣៖ រវាងឪពុកម្តាយជាមួយកូន (ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ថ្នាក់ទី១) ,រវាងជីតា ឬ ជីដូន ជាមួយចៅ (ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ថ្នាក់ទី២) ,រវាងជីទួត ជាមួយចៅទួត (ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ថ្នាក់ទី៣)។

២.១.៣.២. ការហាមឃាត់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងសាខាញាតិលោហិត

អាពាហ៍ពិពាហ៍ ហាមមិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងសាខាញាតិលោហិតក្នុង៣ថ្នាក់៖ រវាងបងប្អូនបង្កើត (សាខាញាតិថ្នាក់ទី២), រវាងពូ ឬ មីង ជាមួយក្មួយ (សាខាញាតិថ្នាក់ទី៣)។

ចំពោះសាខាញាតិលោហិតចាប់ពីថ្នាក់ទី៤ទៅ អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នាបាន ដូចជា បងប្អូនជីដូនមួយ ឬ បងប្អូនជីទួតមួយជាដើម។

២.១.៣.៣. ការហាមឃាត់នៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងអតីតឪពុក ឬ ម្តាយបង្កើតជាមួយអតីតកូនបង្កើត

ច្បាប់ហាមមិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងអតីតឪពុក ឬ ម្តាយ បង្កើតជាមួយអតីតកូនបង្កើត ដែលបានបញ្ចប់នូវញាតិភាពជាមួយ នឹងឪពុកម្តាយបង្កើតដោយសារការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ។ មានន័យថា ក្នុងករណីដែលអតីតឪពុកបង្កើត ឬ អតីតម្តាយបង្កើត ត្រូវបានបញ្ចប់នូវភាពជាឪពុក ឬម្តាយបង្កើតដោយសារមូលហេតុណាក៏ដោយ ក៏អតីតឪពុកបង្កើត ឬអតីតម្តាយបង្កើត មិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយអតីតកូនបង្កើតរបស់ខ្លួនបានដែរ។[34]

២.១.៣.៤. ការហាមឃាត់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមជាមួយកូនសុំ

ច្បាប់ហាមមិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមជាមួយកូនសុំ។ ទោះបីជាទំនាក់ទំនងញាតិត្រូវបាន កាត់ផ្តាច់ហើយដោយសារមូលហេតុណាក៏ដោយ ក៏អតីតឪពុកចិញ្ចឹម ឬ អតីតម្តាយចិញ្ចឹមមិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយ អតីតកូនចិញ្ចឹមបានដែរ។

[34] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥១(២)។

២.១.៤. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងញាតិពន្ធ

ញាតិពន្ធ សំដៅលើ ចំណងគតិយុត្តរវាងសហព័ទ្ធម្ខាង និង ញាតិលោហិតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ឬ ហៅថា «សាច់ថ្លៃ » (ឪពុកម្ដាយក្មេក និងកូនប្រសារ បងថ្លៃប្អូនថ្លៃ ខាងប្ដី ឬ ខាងប្រពន្ធ)។

ញាតិពន្ធខ្សែផ្ទាល់ សំដៅលើ ញាតិលោហិតផ្ទាល់ខាងសាច់ថ្លៃ ដែលកើតតពីមួយទៅមួយតាមលំដាប់ ដូចជាជីដូនជីតាក្មេក ឪពុក ម្ដាយក្មេក កូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត (ប៉ុន្តែជាកូនចុងរបស់ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត)។

បុរស និងស្ត្រីដែលស្នើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងគ្នា មិនត្រូវមានជាប់ចំណងញាតិពន្ធក្នុងខ្សែផ្ទាល់គ្រប់ថ្នាក់ ទោះបីជានៅថ្នាក់ណាក៏ដោយ ដែលច្បាប់បានហាមឃាត់មិនអនុញ្ញាតឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទេ។[35] ទោះបីជាញាតិពន្ធខ្សែផ្ទាល់បានបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធហើយក៏ដោយ ក៏ច្បាប់មិន អនុញ្ញាតឱ្យញាតិពន្ធខ្សែផ្ទាល់នោះ អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងគ្នា។

ច្បាប់ក៏បានការហាមឃាត់មិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងសាខា ញាតិពន្ធ រហូតដល់ថ្នាក់ទី ៣ ផងដែរ។ ក្នុងករណីដែលទំនាក់ទំនង រវាងញាតិពន្ធត្រូវបញ្ចប់ហើយក៏ដោយ ច្បាប់នៅតែមិនអនុញ្ញាតឱ្យរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍ផងដែរ។ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយញាតិពន្ធ គឺមានលក្ខណៈជិតស្និទ្ធស្រដៀងគ្នាទៅនឹង ញាតិលោហិតខ្សែផ្ទាល់ និងសាខាញាតិលោហិតដែរ។ ដោយសារតែប្រទេសកម្ពុជា មានករណីការរៀប អាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយបងថ្លៃ ឬ ប្អូនថ្លៃ។[36] ឧទាហរណ៍៖ នៅពេលដែលប្ដីបានទទួលមរណៈភាពទៅ ហើយ ប្រពន្ធបានទៅរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយប្អូនប្រុសរបស់បងខ្លួន។ មួយវិញទៀត ទោះបីជាក្នុងករណីដែលទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធត្រូវបានបញ្ចប់ដោយមូលហេតុលែងលះក៏ដោយ ក៏នៅតែមិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នាបាន រវាងសាខាញាតិពន្ធរហូតដល់ថ្នាក់ទី៣ រាប់ទាំងថ្នាក់ទី៣ផង។[37]

២.១.៤.១. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិពន្ធខ្សែផ្ទាល់

ការហាមមិនឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិពន្ធ ក្នុងខ្សែផ្ទាល់គ្រប់ថ្នាក់ទាំងអស់ ហើយទោះបីទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធ ខ្សែផ្ទាល់ត្រូវបានបញ្ចប់ហើយក៏ដោយមានដូចជា៖ រវាងឪពុកម្ដាយក្មេក និងកូនប្រសា, រវាងជីដូនជីតាក្មេក និងចៅប្រសា, រវាងជីដូនជីតាទួតក្មេក និងចៅទួតប្រសា, រវាងជីលួតក្មេក និងចៅលួតប្រសា, រវាងជីលាក្មេក និងចៅប្រសា, រវាងអតីតឪពុកម្ដាយក្មេក និងអតីតកូនប្រសា, រវាងអតីតជីដូនជីតាក្មេក និងអតីតចៅប្រសា, រវាងអតីតជីដូនជីតាទួតក្មេក និងអតីតចៅទួតប្រសា, រវាងអតីតជីលួតក្មេក និងអតីតចៅលួតប្រសា, រវាងអតីតជីលាក្មេក និងអតីតចៅលាប្រសា។

[35] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥២។

[36] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥២(១)។

[37] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥២(២)។

២.១.៤.២. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងសាខាញាតិពន្ធ

ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងសាខាញាតិពន្ធនៅក្នុង៣ថ្នាក់ រាប់ទាំងថ្នាក់ទី៣ផង ហើយទោះបីជាទំនាក់ទំនងញាតិពន្ធត្រូវបានបញ្ចប់ហើយក៏ដោយ ក៏មិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានដែរ មានដូចជា៖ រវាងបងថ្លៃ ប្អូនថ្លៃ (សាខាញាតិពន្ធថ្នាក់ទី២), រវាងអតីតបងថ្លៃ និងអតីតប្អូនថ្លៃ, រវាងពូ ឬ មីងក្មេក ជាមួយក្មួយប្រសា (សាខាញាតិពន្ធថ្នាក់ទី៣), រវាងអតីតពូមីងក្មេក ជាមួយអតីតក្មួយប្រសា, រវាងបងប្អូនបង្កើតរបស់ប្ដី ជាមួយបងប្អូនបង្កើតរបស់ប្រពន្ធ, រវាងអតីតបងប្អូនបង្កើតរបស់ប្ដី ជាមួយអតីតបងប្អូនបង្កើតរបស់ប្រពន្ធ។

២.១.៤.៣. ករណីលើកលែងអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ រវាងសាខាញាតិពន្ធ

ករណីដែលសហព័ទ្ធណាម្នាក់ បានទទួលមរណភាព ហើយសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនៅរស់ អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយសាខាញាតិរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតបាន នៅក្នុង៣ថ្នាក់បាន។ ពោលគឺ អាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងអតីតពូក្មេក ឬ មីងក្មេកជាមួយអតីតប្អូនថ្លៃបាន។

២.១.៥. ការហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជន

អនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ ច្បាប់មិនអនុញ្ញាតឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានទេ។ ម្យ៉ាងទៀត ទោះបីករណីដែលអនីតិជន និងអនីតិជនដែលមានអាយុ១៦ឆ្នាំ ដល់ក្រោម១៨ឆ្នាំ មានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នាក៏ដោយ ក៏ច្បាប់មិនអនុញ្ញាតឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែរ។

២.២. ការបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍

អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលអាចបញ្ចប់តាមផ្លូវច្បាប់ដោយវិធី៥យ៉ាង៖ រួមមាន មរណភាពរបស់សហព័ទ្ធណាមួយ មោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ បុគ្គលដែលអវត្តមាន និងការប្រកាសបាត់ខ្លួន និងការលែងលះ។

២.២.១. អានុភាពនៃការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍

ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ មានអានុភាពគតិយុត្តមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ពុំមានអានុភាពទៅលើអតីតកាលឡើយ ពោលគ្រាន់តែមានអានុភាពតែទៅលើអនាគតប៉ុណ្ណោះ។ មានន័យថា គេមិនអាចធ្វើអ្វីឱ្យមានលក្ខណៈដូចកាលពីមុនមិនទាន់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដូចជាភាពនៅកំលោះ ឬ ភាពនៅក្រមុំ ឬ ភាពមិនមានកូន។ ចំពោះកូនដែលកើតមកត្រូវសន្មតថាជាកូនរបស់ប្ដីមុន។

ក្រោយពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានលុបចោល មានអានុភាពដល់ការកំណត់បិតុភាពរបស់ទារកផងដែរ។ ទារកនៅក្នុងគភ៌របស់ប្រពន្ធដែលមាននៅក្នុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវសន្មតថា ជាកូនរបស់ប្ដីនោះ។ ប្រសិនបើក្នុងករណីកូនដែលបានកើតនៅក្រោយអំឡុងពេល១៨០ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែល

អាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានបង្កើត ឬ ក្នុងអំឡុងពេល៣០០ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានរំលាយ ឬ លុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ច្បាប់បានសន្មតថាស្ត្រីនោះមានគភ៌ក្នុងពេលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ។ ក្នុងករណីដែលកូននោះមិនអាចកំណត់ឪពុកបានតាមខាងលើនេះទេ កូននោះត្រូវច្បាប់សន្មត់ថា ជាកូនរបស់ប្តីដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្រោយ។[38]

នៅក្រោយពេលដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានលុបចោលទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ភាគីទាំងពីរ ត្រូវយកមកធ្វើការបែងចែកគ្នាផងដែរ ។ ប្រសិនបើភាគីទាំងពីរមិនអាចបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិគ្នាបាន នោះតុលាការអាចមានសិទ្ធិបែងចែកទ្រព្យសម្បត្តិជំនួយបាន។

២.២.២. មរណភាពរបស់សហព័ទ្ធ

ករណីដែលសហព័ទ្ធណាមួយបានទទួលមរណភាព គឺនាំឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានរំលាយដោយស្វ័យប្រវត្តិ។ ហើយសហព័ទ្ធដែលនៅរស់ត្រូវទៅសាលាឃុំ សង្កាត់ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីសំបុត្រមរណភាពសម្រាប់សហព័ទ្ធដែលបានស្លាប់។ ហើយសហព័ទ្ធដែលនៅរស់ មានសិទ្ធិចាត់ចែងនូវទ្រព្យសម្បត្តិរួមដែលមាន ក្រោយពេលសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតទទួលមរណភាព ម៉្យាងវិញទៀត ដើម្បីងាយស្រួលដល់សហព័ទ្ធដែលនៅរស់នោះ មានសិទ្ធិក្នុងការបង្កើតនូវចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីបាន។ មានន័យថា សំបុត្រមរណភាព ក៏ជាឯកសារមួយដ៏សំខាន់នៅពេលដែលសហព័ទ្ធដែលនៅរស់នោះមានបំណងចប់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីជាមួយបុរស នារី គឺត្រូវយកសំបុត្រមរណភាពនោះទៅបង្ហាញមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៃលំនៅឋានរបស់អនាគតសហព័ទ្ធថ្មីនោះ ទើបមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានចេញនូវប័ណ្ណប្រកាសដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

ពេលមានអ្នកស្លាប់ភ្លាម ក្រុមគ្រួសារ ឬ សាច់ញាតិសន្តាន ឬ អ្នកជិតខាង ឬ អ្នកមានភារកិច្ចនៅក្រសួងស្ថាប័ន អង្គភាពរបស់អ្នកស្លាប់ ត្រូវរាយការណ៍ជូនដល់មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានសាលាឃុំ ឬ សង្កាត់ នៃទីកន្លែងរស់នៅជាប់លាប់របស់អ្នកស្លាប់។ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ត្រូវធ្វើលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបុណ្យបូជា ឬ បញ្ចុះសព បើស្លាប់ដោយជំងឺធម្មតា ដោយចាស់ជរា ដោយគ្រោះថ្នាក់ធម្មជាតិ ឬ ដោយគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ ដែលមិនមាន មន្ទិលសង្ស័យទាក់ទង ដល់អំពើឃាតកម្ម នៃបទល្មើសឧក្រិដ្ឋណាមួយ។ ការចុះសៀវភៅមរណភាព និងចេញសំបុត្រមរណភាព ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរបំផុត ១៥ថ្ងៃ ក្រោយពីថ្ងៃទទួលមរណភាព។[39]

២.២.៣. មោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

អាពាហ៍ពិពាហ៍មួយមានអានុភាពលុះត្រាតែត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់។ ចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលកើតឡើងដោយការភាន់ច្រឡំលើមនុស្ស និងដោយការបង្ខំ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ។[40]

[38] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៨៨។

[39] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ១៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា៣៥។

[40] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥៨(ក)។

២.២.៣.១. មោឃភាពដាច់ខាត

ក. ការភាន់ច្រឡំលើមនុស្ស

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន ដោយរលូនលុះត្រាតែអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ កើតឡើងពីឆន្ទៈរបស់គូភាគីទាំងពីរ។ ក្នុងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះប្រព្រឹត្តទៅដោយ ការភាន់ច្រឡំនៃឈ្មោះ ឬ រូបរាង ភាគីម្ខាងទៀតអាចសុំមោឃភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបានក្រោយពីខ្លួនបានដឹង។[41] ប៉ុន្តែការភាន់ច្រឡំលើអត្តចរិក ឬ អាកប្បកិរិយា ដោយគិតថាមនុស្សនោះចិត្តល្អ តែក្រោយរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយបែរជាចិត្តមិនល្អវិញ ភាគីដែលភាន់ច្រឡំបែបនេះ មិនអាចសុំមោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍បានឡើយ។[42]

ខ. ការបង្ខិតបង្ខំ

ប្រសិនបើភាគីម្ខាងត្រូវបានបង្ខិតបង្ខំឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយភាគីម្ខាងទៀតដោយឪពុក ម្ដាយ ឬ អាណាព្យាបាល ឬ តតិយជន ភាគីនោះអាចដាក់ពាក្យសុំមោឃភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន។ អាពាហ៍ពិពាហ៍មួយដែលអាចយកជាការបានលុះត្រាតែអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះកើតឡើងដោយ ភាគីទាំងពីរមានឆន្ទៈរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា។ ការគ្មានឆន្ទៈក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគ្នា វាខុសនឹងគោលបំណងនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍។

២.២.៣.២. មោឃភាពមិនដាច់ខាត

អាពាហ៍ពិពាហ៍មួយនឹងត្រូវបានចាត់ទុកជាមោឃៈ ក្នុងករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមិនបានបំពេញបែបបទទៅតាមផ្លូវច្បាប់ដូចជា ការមិនបានដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ មិនបានជូនដំណឹងជាសាធារណៈ ជាដើម។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើគ្រាន់តែមានវិការៈតែបន្តិចបន្តួច លើនីតិវិធីប៉ុណ្ណោះទេ អានុភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមិនត្រូវបានរារាំងដោយសារហេតុនោះឡើយ។[43]

ក. ភាគីមិនបានដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ប្រសិនបើភាគីមិនបានដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅឃុំ ឬ សង្កាត់នៃលំនៅឋានខាងនារីនោះទេ គេអាចប្ដឹងសុំមោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ច្បាប់ប្រទេសកម្ពុជាមិនបានចែងច្បាស់អំពីអ្នកមានសិទ្ធិប្ដឹងក្នុងករណីនេះទេ។

ខ. ភាគីមិនបានជូនដំណឹងជាសាធារណៈ

ប្រសិនបើគូស្រករទាំងពីរបានទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ហើយ ប៉ុន្តែភាគីទាំងពីរមិនបានបិទប័ណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមការកំណត់របស់មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននោះ គេអាចប្ដឹងសុំមោឃភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន។

[41] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥៨(ខ)។

[42] ឥន យឿន, *សៀវភៅនីតិគ្រួសារ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍*, ភាគ១, (ភ្នំពេញ៖ រោងពុម្ព ISB, ២០១៣), ៨៥។

[43] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥៨(ខ)។

គ. ភាគីមិនបានចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍

ក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួច ប្រសិនបើសហព័ទ្ធទាំងពីរមិនបានទៅឃុំ ឬ សង្កាត់នៃលំនៅឋានខាងនារីដើម្បីចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ គេអាចប្ដឹងសុំមោឃភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន។

ឃ. ភាគីមិនបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍

ក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធទាំងពីរបានចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍រួចហើយ នៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានខាងលំនៅឋាននារី ប៉ុន្តែពួកគេមិនបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលត្រូវចុះនៅក្នុងសៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន គេអាចស្នើសុំប្ដឹងមោឃភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន។

សរុបមក ទោះបីជាក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧ បានចែងអំពីមូលហេតុមួយចំនួននៃមោឃភាពក៏ដោយ រាល់មូលហេតុនៃចំណុចមោឃភាពមិនដាច់ខាតនេះ ក្នុងករណីជាក់ស្ដែង វាស្ទើរតែគ្មានអានុភាពក្នុងការរារាំងអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះឡើយ។

២.២.៤. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍

ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវធ្វើឡើងលើគ្រប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលផ្ទុយនឹង ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧។ អ្នកដែលមានសិទ្ធិប្ដឹងសុំលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍មានដូចជា ភាគីនីមួយៗ ញាតិសន្ដាន របស់ជននោះ ឬ តំណាងអយ្យការ។ ប៉ុន្តែ នៅក្រោយពេលដែលភាគីណាម្ខាងបានទទួលមរណភាព ហើយតំណាងអយ្យការពុំអាចទាមទារឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបានឡើយ។[44]

ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍ទាំងនោះរួមមាន៖ អាពាហ៍ពិពាហ៍មិនគ្រប់អាយុ ទ្វេពន្ធភាព ការហាមឃាត់អំឡុងពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិលោហិត និងញាតិពន្ធ ការឆបោក និងការគំរាមកំហែង។

២.២.៤.១. អាពាហ៍ពិពាហ៍មិនគ្រប់អាយុ

បុរស និងនារីដែលមិនទាន់ដល់នីតិភាព មិនអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានឡើយ។ ដូច្នេះរាល់អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលកូនក្រមុំ និងកូនកំលោះមានអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ ពួកគេអាចសុំប្ដឹងលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន។[45] ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើជនដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បានគ្រប់អាយុរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយ ពុំអាចទាមទារឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបានឡើយ។ ក្នុងករណីនេះដែរ ជននោះក៏នៅតែអាចទាមទារឱ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាននៅក្នុងអំឡុងពេល៣ខែ ចាប់ពីពេលដែលជននោះបានគ្រប់អាយុ។[46]

[44] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥៩។
[45] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦០។
[46] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦១។

២.២.៤.២. ទ្វេពន្ធភាព

បុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធហើយ ពុំអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀតបានឡើយ។ ដូច្នេះចំពោះអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលកើតឡើងរវាងជនមានសហព័ទ្ធហើយ និងជនដែលនៅលីវ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ នឹងរងនូវការលុបចោល ព្រោះវាជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ផ្ទុយច្បាប់។[47]

២.២.៤.៣. អំឡុងពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មី

ស្ត្រីដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ម្តងទៀត ក្នុងពេលមិនទាន់ផុតរយៈពេល១២០ថ្ងៃ ក្រោយពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនត្រូវបានរំលាយអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីនោះ ត្រូវបានលុបចោលផងដែរ។[48] ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលស្ត្រីនោះមានផ្ទៃពោះ នៅមុនពេលដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុន ត្រូវបានរំលាយ ឬ លុបចោល ហើយបានសម្រាលកូន ឬ មានការបញ្ជាក់ពីការគ្មានផ្ទៃពោះពីវេជ្ជបណ្ឌិត ការលុបចោលនឹងមិនមានអានុភាពទៅលើអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីឡើយ។

២.២.៤.៤. ការលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិលោហិត

បុរស និងស្ត្រីដែលបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងគ្នា ដោយមានជាប់ចំណងញាតិលោហិតផ្ទាល់ ឬ សាខាញាតិលោហិតរហូត ដល់ថ្នាក់ទី ៣ ត្រូវហាមឃាត់។ ដូចនេះ រាល់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងឪពុកម្តាយ និងកូនបង្កើត ឬ រវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងកូនសុំ ហើយទោះបីក្នុងករណីមានការបញ្ចប់នូវទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្តាយ នឹងកូនបង្កើត ឬ ការកាត់កាល់រវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងកូនសុំហើយក៏ដោយ អាពាហ៍ពិពាហ៍ទាំងអស់នេះអាចត្រូវបានលុបចោលផងដែរ។[49] អ្នកដែលមានសិទ្ធិទាមទារឲ្យលុបចោលមានដូចជា ភាគីនីមួយៗនៃញាតិសន្តានរបស់ជននោះ និងតំណាងអយ្យការអាចទាមទារទៅតុលាការឲ្យលុបចោលបាន ប៉ុន្តែនៅក្រោយពេលភាគីណាម្ខាងបានទទួលមរណភាពហើយ តំណាងអយ្យការពុំអាចទាមទារឲ្យលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបានទេ។[50]

២.២.៤.៥. ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងញាតិពន្ធ

អាពាហ៍ពិពាហ៍ពុំអាចធ្វើបានឡើយរវាងញាតិពន្ធ នៃខ្សែផ្ទាល់ និងរវាងសាខាញាតិពន្ធ នៅក្នុងបីថ្នាក់រាប់ទាំងថ្នាក់ទីបីផង។ ដូច្នេះរាល់អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលធ្វើឡើងរវាងឪពុក ឬ ម្តាយក្មេក និងកូនប្រសា ជីដូនជីតាក្មេក និងចៅប្រសា បងថ្លៃ និងប្អូនថ្លៃ -ល- នឹងត្រូវបានលុបចោល។

[47] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦០(២)។

[48] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦២។

[49] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦០។

[50] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦០(១)។

២.២.៤.៦. ការឆបោក

អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងគូស្រករទាំងពីរដែលកើតឡើងដោយការឆបោករបស់ភាគីណាម្ខាង ឬ តតិយជន ដោយមធ្យោបាយឱ្យភាគីម្ខាងទៀតធ្លាក់ទៅក្នុងការភាន់ច្រឡំ ភាគីដែលបានបង្ហាញឆន្ទៈ ដោយការឆបោកនោះ អាចស្នើទៅតុលាការដើម្បីលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន។[51]

សិទ្ធិប្តឹងលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមានត្រឹមតែ៣ខែប៉ុណ្ណោះ ចាប់តាំងពីពេលដែលភាគីបានរកឃើញការឆបោកនោះ។ បើផុតរយៈពេល៣ខែនោះ ភាគីមិនបានប្តឹងសុំលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ឬ បានសុខចិត្តទទួលស្គាល់អាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយការឆបោកនោះ សិទ្ធិក្នុងការប្តឹងលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ភាគីនោះត្រូវបានរលត់ហើយ។[52]

២.២.៤.៧. ការគំរាមកំហែង

អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងគូស្រករទាំងពីរដែលកើតឡើងពីការគំរាមកំហែងរបស់ភាគីម្ខាងទៀត ឬ របស់តតិយជនតាមគ្រប់មធ្យោបាយឱ្យភាគីម្ខាងទៀតភិតភ័យ និងសុខចិត្តទទួលយកការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយខុសពីឆន្ទៈរបស់ខ្លួន ភាគីដែលបានបង្ហាញឆន្ទៈដោយការគំរាមកំហែងនោះអាចសុំប្តឹងលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះបាន។

រយៈពេលនៃការប្តឹងសុំលុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះ គឺដូចគ្នានឹងករណីឆបោកផងដែរ។

២.២.៥. អវត្តមាន និងការប្រកាសបាត់ខ្លួន

ប្រសិនបើគេពុំមានដំណឹងច្បាស់លាស់ថា អ្នកអវត្តមាននៅរស់ ឬ ទទួលមរណភាពក្នុងអំឡុងពេល៥ឆ្នាំ តុលាការអាចប្រកាសបានថា បុគ្គលនោះបានបាត់ខ្លួន តាមពាក្យសុំរបស់សហព័ទ្ធ អ្នកដែលត្រូវបានសន្មតថាជាសន្តតិជន អច្ច័យលាភី អ្នកទទួលប្រាក់ធានារ៉ាប់រង អ្នកមានសិទ្ធិអំណាចមេបា អ្នកអាណាព្យាបាល ឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកផ្សេងទៀតដែលមានផលប្រយោជន៍សំខាន់តាមផ្លូវច្បាប់ ក្នុងការប្រកាសអំពីការបាត់ខ្លួន។

ដូចគ្នាផងដែរ ក្នុងករណីដែលបុគ្គលដែលចូលទៅក្នុងតំបន់មានសង្គ្រាម បុគ្គលដែលមានវត្តមានក្នុងនាវាដែលលិច រញ្ជួយដី អគ្គិភ័យ ស៊ូណាមី ការរអិលផ្ទាំងទឹកកកពីភ្នំជាដើមដែលអាចនាំឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត ហើយពុំមានដំណឹងច្បាស់លាស់ថា អ្នកអវត្តមាននៅរស់ ឬទទួលមរណភាពក្នុងអំឡុងពេល១ឆ្នាំក្រោយចប់សង្គ្រាម ឬក្រោយព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងទៀតទាំងនោះ។

ក្នុងករណីទាំងពីរខាងលើនេះ សហព័ទ្ធរបស់អ្នកអវត្តមាន ឬ បាត់ខ្លួនអ្នកដែលត្រូវសន្មតថា ជាសន្តតិជន អច្ច័យលាភី អ្នកទទួលប្រាក់ធានារ៉ាប់រង អ្នកមានសិទ្ធិអំណាចមេបា អ្នកអាណាព្យាបាល ឪពុកម្តាយ ឬ អ្នក

[51] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៣(១)។

[52] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៦៣(២)។

ផ្សេងទៀតដែលមានផលប្រយោជន៍សំខាន់តាមផ្លូវច្បាប់ អាចស្នើសុំតុលាការនៃលំនៅដ្ឋានចុងក្រោយរបស់បុគ្គលដែលអវត្តមាន ឬ បាត់ខ្លួន ដើម្បីប្រកាសអំពីការបាត់ខ្លួន។ ក្រោយពេលតុលាការប្រកាសអំពីការបាត់ខ្លួន អ្នកដែលបាត់ខ្លួនត្រូវចាត់ទុកថា បានទទួលមរណ[53] ហើយសហព័ទ្ធដែលនៅរស់មានសិទ្ធិរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីបាន។ អាពាហ៍ពិពាហ៍មុនត្រូវសន្មតថាត្រូវបានរលាយ ដោយសារការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីនោះ។[54]

ការប្រកាសបាត់ខ្លួននឹងបង្កើតអានុភាពគតិយុត្តដ៏សំខាន់ ហេតុដូច្នេះហើយ គឺត្រូវធ្វើការដាស់តឿនជាសាធារណៈ[55] ព្រមទាំងមានកំណត់នូវអំឡុងពេលដែលត្រូវដាស់តឿននេះ ប្រយោជន៍ឱ្យជនដែលអវត្តមាន ឬ អ្នកដែលបានដឹងដំណឹង ឬ បានឃើញ ជនដែលអវត្តមាននោះមករាយការណ៍។ តុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចសម្រាប់ធ្វើការដាស់តឿនជាសាធារណៈ ជាតុលាការនៃលំនៅឋានចុងក្រោយរបស់បុគ្គលដែលអវត្តមាន។

២.២.៦. ការលែងលះ

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ឆ្នាំ២០០៧នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានកំណត់នូវសិទ្ធិ និងសេរីភាពរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗក្នុងការជ្រើសរើសគូស្រករ សិទ្ធិសេរីភាព កាតព្វកិច្ច និងករណីយកិច្ចរបស់សហព័ទ្ធទាំងពីរក្នុងគោលបំណងរក្សាចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ឱ្យបានគង់វង្សស្ថិតស្ថេរ។ ប៉ុន្តែដោយមានជនខិលខូចមួយចំនួន ដើម្បីកេងចំណេញផលប្រយោជន៍ណាមួយពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ពួកគេតែងតែរកមូលហេតុនានាដើម្បីធ្វើការលែងលះ។ ការលែងលះដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវនេះ បានធ្វើឱ្យជនខិលខូចទាំងនេះរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវក្នុងនាមជាឪពុក ជាម្ដាយ នៅពេលដែលសហព័ទ្ធទាំងពីរមានកូន។ កូនរបស់ពួកគេបានក្លាយជាជនរងគ្រោះដោយផ្ទាល់ដូចជា ក្លាយជាក្មេងកំព្រាឪពុក ឬ ម្ដាយ កង្វះអាហារកិច្ច និងការបីបាច់ថែរក្សាពីឪពុកម្ដាយ និងការខ្វះភាពកក់ក្ដៅពីក្រុមគ្រួសារ។

២.២.៦.១. មូលហេតុនៃការលែងលះ

មូលហេតុនៃការលែងលះមានដូចជា៖[56] បានប្រព្រឹត្តអំពើផិតទៅលើសហព័ទ្ធ, បានបោះបង់សហព័ទ្ធចោលដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ, មិនបានដឹងច្បាស់ថាសហព័ទ្ធស្លាប់ ឬ រស់ អស់រយៈពេលជាង១ឆ្នាំ, សហព័ទ្ធបានរស់នៅបែកគ្នាជាបន្តបន្ទាប់អស់រយៈពេលជាង១ឆ្នាំ, ផ្ទុយនឹងគោលបំណងនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍, និងករណីផ្សេងទៀតដែលទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានបែកបាក់ហើយគ្មានសង្ឃឹម នឹងអាចបដិទានឡើងវិញបាន។

[53] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៤៣។
[54] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៤៤(៤)។
[55] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៤២។
[56] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៨។

ក. បានប្រព្រឹត្តអំពើផិតទៅលើសហព័ទ្ធ

អំពើផិត គឺជាការរួមសេវនកិច្ចរវាងបុរសដែល មានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ពីមុនមិនទាន់រលាយ ជាមួយស្ត្រីដទៃក្រៅពីប្រពន្ធរបស់ខ្លួន ឬ ការរួមសេវនកិច្ចរវាងស្ត្រីដែលមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ មិនទាន់រលាយជាមួយបុរសដទៃក្រៅពីប្ដីរបស់ខ្លួន។[57] ការប្រព្រឹត្តអំពើផិតនេះ គឺជាមូលហេតុដ៏ចម្បងមួយនៃការលែងលះក្នុងសង្គមកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ន ព្រោះវាអាចបំផ្លាញនូវមនោសញ្ចេតនារវាងសហព័ទ្ធទាំងពីរ ដែលបានកសាងជាមួយគ្នាជាច្រើនឆ្នាំក្នុងរយៈពេលតែមួយពព្រិចភ្នែក។

ខ. បានបោះបង់សហព័ទ្ធចោល ដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ

ការមិនបានផ្ដល់មូលហេតុត្រឹមត្រូវក្នុងការចុះចោលផ្ទះ ឬ បោះបង់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតដោយចេតនាក្នុងរយៈពេលមួយយ៉ាងយូរ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតអាចដាក់ពាក្យបណ្ដឹងទៅតុលាការដើម្បីសុំលែងលះបាន។ ការបោះបង់នេះ គឺសំដៅដល់បំណងរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងដែលចង់រួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវទៅលើសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ឬ ក្រុមគ្រួសារដូចជាកូនជាដើម។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មូលហេតុមួយចំនួនដូចជា ការទៅបន្តការសិក្សានៅក្រៅប្រទេស និងការទៅរកស៊ីឆ្ងាយ មិនអាចក្លាយជាមូលហេតុមិនត្រឹមត្រូវក្នុងការបោះបង់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនោះទេ។

គ. មិនបានដឹងច្បាស់ថាសហព័ទ្ធស្លាប់ ឬ រស់អស់រយៈពេលជាង១ឆ្នាំ

ក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងបានចុះចោលផ្ទះ ឬ ចាកចេញពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត និងក្រុមគ្រួសារហើយមិនបានត្រឡប់មកវិញ ឬ មិនជូនដំណឹងទៅសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតក្នុងរយៈពេល១ឆ្នាំ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតអាចដាក់ពាក្យទៅតុលាការសុំប្ដឹងលែងលះបាន។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើការចុះចោលផ្ទះ ឬ ការរស់នៅបែកគ្នាក្នុងរយៈពេល១ឆ្នាំដោយមានការព្រមព្រៀងពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត នោះមូលហេតុនេះមិនអាចយកជាមូលហេតុនៃការសុំលែងលះបានទេ។ មួយវិញទៀតផងដែរ ទោះបីជាសហព័ទ្ធម្ខាងបានស្គាល់ទីកន្លែងស្នាក់នៅថ្មីរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ប៉ុន្តែសហព័ទ្ធនោះមិនមានបំណងវិលត្រឡប់មករស់នៅជាមួយខ្លួនវិញ នោះសហព័ទ្ធម្ខាងអាចប្ដឹងសុំលែងលះបានដូចករណីខាងលើផងដែរ។ ក្នុងករណីដែលមិនបានដឹងអំពីវត្តមានរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងថាស្លាប់ ឬ រស់ក្នុងរយៈពេល១ឆ្នាំ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមិនអាចដាក់ពាក្យសុំលែងលះបានតែម្ដងនោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវដាក់ពាក្យសុំតុលាការចេញសាលក្រមស្ដីពីការបាត់ខ្លួន ហើយសាលក្រមនេះមានរយៈ១៥ថ្ងៃសម្រាប់ប្ដឹងទាស់។ នៅពេលដែលរយៈពេលនេះផុតទៅហើយ ទើបសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតអាចដាក់ពាក្យសុំលែងលះបាន។ ក្នុងរយៈពេលផុតកំណត់ខាងលើ ទោះបីជាសហព័ទ្ធដែលបានបាត់ខ្លួនត្រឡប់មកវិញក៏ដោយ សហព័ទ្ធមួយនេះមិនអាចដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការឱ្យមោឃភាព ឬ លុបចោលសាលក្រមដែលបានចូលជាស្ថាពរនោះបានឡើយ។

[57] ច្បាប់ស្ដីពីឯកពន្ធភាព, នស/រកម/១០០៦/០២៦, ២១ តុលា ២០០៦, មាត្រា៧។

ឃ. សហព័ទ្ធបានរស់នៅបែកគ្នាជាបន្តបន្ទាប់អស់រយៈពេលជាង១ឆ្នាំ ផ្ទុយនឹងគោលបំណងនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍

គោលបំណងនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺចង់ឱ្យសហព័ទ្ធទាំងពីររស់នៅជាមួយគ្នាក្នុងលំនៅសង្វាស រួមគ្នា ថែរក្សាគ្នាទៅវិញទៅមក និងស្រឡាញ់គ្នារហូតដល់ចាស់កោងខ្នង។ ប៉ុន្តែគូស្វាមី-ភរិយាទាំងអស់មិនអាចបំពេញគោលបំណងនេះបានទាំងអស់នោះទេ ពីព្រោះក្នុងគ្រួសារខ្លះ ភាគីបុរសដែលជាស្វាមីត្រូវចាកចេញពីភរិយា និងក្រុមគ្រួសារជាច្រើនខែដើម្បីស្វែងរកប្រាក់ចំណូលផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ។ ប៉ុន្តែនេះមិនមែនជាមូលហេតុនៃការលែងលះនោះទេ។ មូលហេតុដែលសហព័ទ្ធទាំងពីរឈានដល់ការលែងលះ គឺដោយសារសហព័ទ្ធទាំងពីរតែងតែមានជម្លោះនឹងគ្នា ហើយបានរស់នៅបែកគ្នាក្រោយ ពីពេលមានជម្លោះនោះជាបន្តបន្ទាប់អស់រយៈពេលជាង១ឆ្នាំ។ ការរស់នៅបែកគ្នាប្រភេទនេះ គឺមានភាពផ្ទុយនឹងគោលបំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍។ ក្នុងករណីនេះ សហព័ទ្ធម្ខាងអាចដាក់ពាក្យសុំលែងលះពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតបាន។

ង. ករណីផ្សេងទៀតដែលទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានបែកបាក់ហើយគ្មានសង្ឃឹម នឹងអាចបដិទានឡើងវិញបាន

ក្នុងករណីដែលទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានបែកបាក់ ហើយមិនអាចស្តារទំនាក់ទំនងចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះវិញបាន អាចមានមូលហេតុច្រើនយ៉ាងណាស់ដែលធ្វើឱ្យប្រេះឆាចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី បានផ្តល់សិទ្ធិ និងសេរីភាពមួយកម្រិតថែមទៀតដល់ស្វាមីភរិយា គឺការរស់នៅជាមួយគ្នាឈរលើគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត ការស្រុះស្រួលគ្នាទៅវិញទៅមករវាងភាគីទាំងពីរ ក្នុងករណីដែល ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានបែកបាក់ ហើយមិនអាចស្តារឡើងវិញបាន ហើយគេមិនអាចបង្ខិតបង្ខំមនុស្សឱ្យរស់នៅជាមួយគ្នាដោយរស់នៅមិនចុះសម្រុងនឹងគ្នា ដោយគ្មានផ្លូវសម្រាប់ដោះស្រាយបានឡើយ។

មូលហេតុនៃការបែកបាក់គ្នានៅក្នុងសង្គមគ្រួសារខ្មែរ អាចមានច្រើនយ៉ាងដូចជាៈ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ដែលបានប្រព្រឹត្តលើប្តីឬប្រពន្ធ ឬ កូនក្នុងបន្ទុក ឬ ជនទាំងឡាយដែលរស់នៅក្រោមដំបូលផ្ទះ ឬ នៅក្នុងបន្ទុក, ការមាក់ងាយពីសំណាក់សហព័ទ្ធម្ខាងទៅលើសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត, អាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខិតបង្ខំ គ្មានការព្រមព្រៀងមុន, ការជ្រៀតជ្រែកកិច្ចការផ្ទៃក្នុងគ្រួសារពីសំណាក់ឪពុកម្តាយ ញាត្តិមិត្ត ឬសមាជិកណាមួយទៀត ដែលធ្វើឱ្យគ្រួសារ ងាយនឹងបែកបាក់ ឬ មិនចុះសម្រុងនឹងគ្នា, ការមិនចុះសម្រុងគ្នា កើតឡើងដោយការមិនទុកចិត្តគ្នា ការប្រច័ណ្ឌគ្នាទៅវិញទៅមក។ ជួនកាលមានករណីជាច្រើនទៀតដែលភាគីមានទំនាស់នឹងគ្នា និងមិនចុះសម្រុងគ្នា ហើយដែលភាគីមិនអាចផ្សះផ្សាទំនាស់រវាងពួកគេទាំងពីរនាក់បាន។

ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការលែងលះគ្នានោះនឹងបណ្តាលឱ្យការទ្រទ្រង់ជីវភាពរបស់ សហព័ទ្ធ ឬកូនក្រលំបាកយ៉ាងខ្លាំង ឬមានការឈឺចាប់ដែលពុំអាចទ្រាំទ្របាន តុលាការអាចច្រានចោលការទាមទារការលែងលះគ្នា ដោយពិចារណាទៅលើស្ថានភាពទាំងឡាយបាន។

ក្នុងករណីដែលមានមូលហេតុដូចបានកំណត់នៅក្នុងចំណុច ឃ ឬ ចំណុច ង នៃកថាខណ្ឌទី១ខាងលើនេះ ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការទាមទារនោះផ្ទុយនឹងភាពសុចរិត ដោយជនដែលទាមទារឱ្យលែងលះគ្នានោះធ្វេសប្រហែសយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការសហប្រតិបត្តិ និងជួយសង្គ្រោះចំពោះសហព័ទ្ធ តុលាការអាចច្រានចោលការទាមទារលែងលះគ្នានោះ ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិបាន។[58]

២.២.៦.២. លក្ខខណ្ឌនៃការលែងលះ

ក. ការលែងលះដោយឯកតោភាគី

ការលែងលះដោយឯកតោភាគីមានន័យថា សហព័ទ្ធម្ខាងអាចធ្វើការប្តឹងសុំលែងលះសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតបាន ដោយមិនចាំបាច់មានការព្រមព្រៀងពីសហព័ទ្ធដែលត្រូវបានប្តឹងនោះ ទោះបីជាសហព័ទ្ធម្ខាងរកឃើញ ឬ មិនឃើញកំហុសរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតក៏ដោយ។ សហព័ទ្ធម្ខាងអាច ដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការដើម្បីសុំលែងលះដោយយល់ឃើញថា ខ្លួនមិនអាចបន្តជីវិតជាស្វាមី ឬ ជាប្រពន្ធបន្តទៀតបាន។ ការលែងលះដោយឯកតោភាគីនេះ គឺត្រូវពិនិត្យទៅលើធាតុផ្សំសំខាន់ៗ២គឺ ការលែងលះដោយមានកំហុស និងការលែងលះដោយឥតកំហុស។

ក.១. ការលែងលះដោយមានកំហុស

ក្នុងករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងបានប្រព្រឹត្តកំហុសយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ដែលសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមិនអាចទទួលយកបាន ឬ កាលៈទេសៈខ្លះ នៅពេលដែលសហព័ទ្ធម្នាក់ បានប្រព្រឹត្តអំពើល្មើសយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើករណីយកិច្ចជាប្តីប្រពន្ធ។ សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតអាចដាក់ពាក្យសុំលែងលះបាន ដោយបញ្ជាក់ពីកំហុសរបស់សហព័ទ្ធមួយនោះឱ្យបានច្បាស់លាស់ទៅកាន់តុលាការ។

ក.២. ការលែងលះដោយឥតកំហុស

ការលែងលះដោយឥតកំហុស គឺផ្អែកលើសញ្ញាណទំនើបនៃសុភមង្គលផ្ទាល់ខ្លួនច្រើនជាង ការលែងលះគ្នាដោយផ្អែកលើកំហុស។ គំនិតមួយនៅពីខាងក្រោយការលែងលះគ្នាដោយឥតកំហុស គឺថា មនុស្សត្រូវតែមានសេរីភាពក្នុងការបញ្ចប់ទំនាក់ទំនងដែលលែងជាប្រភពនៃការពេញចិត្តផ្ទាល់ខ្លួនតទៅទៀត។ ការលែងលះដោយឥតកំហុសនេះក៏ត្រូវផ្អែកលើទស្សនៈដែលថា ប្រសិនបើសហព័ទ្ធម្នាក់ពិតជាមានបំណងលែងលះមែន គឺពុំមែនជាការល្អទេក្នុងការបង្ខំឱ្យសហព័ទ្ធនោះឱ្យនៅរក្សាចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍។[59]

ការលែងលះដោយឥតកំហុស សហព័ទ្ធម្ខាងមិនចាំបាច់ខិតខំស្វែងរកកំហុសរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនោះទេ គឺគ្រាន់តែបង្ហាញឆន្ទៈ ឬ បំណងរបស់ខ្លួនក្នុងការចង់បញ្ចប់ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ នេះជាមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់បាត់ទៅហើយ។

[58] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៨(៣)។

[59] តន យឿន, *សៀវភៅនីតិគ្រួសារ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍*, ភាគ១, (ភ្នំពេញ៖ រោងពុម្ព ISB, ២០១៣), ១៨៣។

ខ. ការលែងលះដោយការព្រមព្រៀង

ការលែងលះដោយការព្រមព្រៀង គឺចង់បង្ហាញថា សហព័ទ្ធទាំងពីរមានឆន្ទៈ ឬ បំណងក្នុងការផ្ដាច់ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេ។ ក្រោយពីការសម្រេចចិត្តថានឹងផ្ដាច់ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ សហព័ទ្ធទាំងពីរអាចដាក់ពាក្យបណ្ដឹងលែងលះទៅតុលាការបាន បើបំណងផ្ដាច់ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេនៅតែមាន។ ពិតណាស់ ទាំងនេះគឺជាសេរីភាពរបស់បុគ្គលក្នុងការជ្រើសរើសផ្លូវដើររបស់ពួកគេ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធទាំងពីរមានបំណងចង់លែងលះហើយ ការបង្ខិតបង្ខំឱ្យពួកគេទាំងពីរ រក្សាចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏គ្មានតម្លៃទៀតដែរ។ ការលែងលះដោយការព្រមព្រៀងកើតឡើងនៅពេលដែលសហព័ទ្ធទាំងពីរ បានអស់អារម្មណ៍មនោសញ្ចេតនាជាមួយគ្នា (លែងស្រឡាញ់គ្នា) ហើយចង់លែងលះគ្នា ដោយការលែងលះនេះមិនមែនជាកំហុសរបស់ភាគីខាងណាឡើយ។[60]

ភាគីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ អាចដាក់ពាក្យបណ្ដឹងលែងលះ ទៅតុលាការបានក្នុងករណីដែលភាគីសងខាងបានព្រមព្រៀងអំពីការលែងលះគ្នា។ ហើយតុលាការអាចឲ្យលែងលះគ្នាបាន ក្រោយពីបានយល់ឃើញថា ភាគីសងខាងមានបំណងពិតប្រាកដ ក្នុងការរំលាយទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍។[61]

[60] គន យឿន, *សៀវភៅនីតិគ្រួសារ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍*, ភាគ១, (ភ្នំពេញ៖ រោងពុម្ព ISB, ២០១៣), ១៨៩។

[61] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៧៩។

ជំពូកទី៣
នីតិវិធីក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

បុរស នារីដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវតែបំពេញបែបបទ និងនីតិវិធីមួយចំនួនទៅតាមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ការបំពេញបែបបទ និងនីតិវិធីទៅតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ មានសារៈសំខាន់ណាស់ ប្រសិនបើមិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌឲ្យបានត្រឹមត្រូវនោះទេ អាចប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាមួយចំនួន ព្រមទាំងធ្វើឲ្យខាតពេលវេលា និងថវិកាជាដើម។ ដូចនេះប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូប ត្រូវដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅ សាលាឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួនដែលរស់នៅ ហើយបំពេញបែបបទក្នុងការសុំចេញសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍។ ដើម្បីឲ្យយល់កាន់តែច្បាស់ គឺត្រូវស្វែងយល់អំពីនីតិវិធីដែលពាក់ព័ន្ធដូចខាងក្រោម។

៣.១. នីតិវិធីសម្រាប់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ

បុរស និងនារីដែលប្រាថ្នាចង់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងគ្នា ត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធីខ្លះ ដើម្បីឲ្យប្រាកដថាអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេ មានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ នៅក្នុងប្រទេសភាគច្រើនក្នុងពិភពលោកក៏ដូច្នេះដែរ ការបំពេញបែបបទនៃនីតិវិធីដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយដែលពេញលក្ខណៈច្បាប់ មានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់។

៣.១.១. ការដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

បុរស នារីដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវទៅដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៅឃុំ សង្កាត់នៃលំនៅឋានសាមីខ្លួនខាងនារី។[62] នៅមុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បុរស និងនារីដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងគ្នា ត្រូវធ្វើលិខិតបញ្ជាក់ពីឃុំ សង្កាត់ខាងលំនៅឋានរបស់ភាគីរៀងៗខ្លួន។ ភាគីទាំងពីរត្រូវភ្ជាប់នូវឯកសារមួយចំនួននៅពេលដាក់ពាក្យស្នើសុំ គឺត្រូវមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្ដាយ ឬ អាណាព្យាបាល ចំពោះអនីតិជន, ភស្តុតាងនៃការរំលាយអាពាហ៍ពិពាហ៍មុនមានដូចជា (សាលក្រមលែងលះ ឬ សាលក្រមស្ដីពីការបាត់ខ្លួន ឬ សំបុត្រមរណភាព ឬ មោឃភាពនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍), សំបុត្របញ្ជាក់ថា បានគោរពវិធវភាព និងលិខិតបញ្ជាក់ពីមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ឬ ពីកន្លែងការងារ ថាខ្លួនពិតជានៅលីវ (លិខិតនេះហៅថា កិច្ចសន្យាសាម៉ីជនកូនប្រុស កូនស្រី)។

ក្រោយពីទទួលបានលិខិតបញ្ជាក់នេះហើយ ដោយមានទាំងឪពុកម្ដាយនៅរស់ ឬ អាណាព្យាបាលរួមជាមួយផង ត្រូវដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅខាងឃុំ សង្កាត់ខាងភាគីនារី។ ក្រោយពីមេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ទទួលពាក្យស្នើសុំនោះហើយក្នុងឋានៈលោកជាមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ត្រូវចេញលិខិតអនុញ្ញាតឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងចេញប័ណ្ណប្រកាសសម្រាប់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឲ្យទៅភាគីទាំងពីរយកទៅបិទផ្សាយជាសាធារណៈទៀតផង។

[62] អនុក្រឹត្យស្ដីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា២៨។

មេឃុំ ចៅសង្កាត់ដែលបានចេញលិខិតបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ ឬ មេម៉ាយ ឬ ពោះម៉ាយនេះ ត្រូវមានបិទរូបថតទំហំ៤គុណ៦ ដែលថតចំពីមុខ ចំនួនមួយសន្លឹកផង ហើយលិខិតនេះមានសុពលភាពត្រឹមរយៈ៣ខែតែប៉ុណ្ណោះ។

៣.១.២. ការប្រកាសជាសាធារណៈ

មេឃុំ ចៅសង្កាត់ដែលមានមុខងារជាមន្ត្រីអត្រានុកូលនៅក្នុងឃុំ ឬ សង្កាត់ខាងស្ត្រីរស់នៅ ជាអ្នកចេញសេចក្តីសម្រេចអនុញ្ញាតឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងជាអ្នកចេញប័ណ្ណប្រកាសការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

ប័ណ្ណប្រកាសជាសាធារណៈ នៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានគម្រោងនឹងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវតែបិទផ្សាយក្នុងរយៈពេល១០ថ្ងៃ។ ០១ច្បាប់ត្រូវបិទផ្សាយនៅលំនៅឋានខាងស្រី និងនៅសាលាឃុំ សង្កាត់ខាងស្រីហើយដូចគ្នាផងដែរត្រូវធ្វើបិទផ្សាយនៅលំនៅឋាន និងនៅសាលាឃុំ សង្កាត់ខាងប្រុស ដើម្បីឲ្យអ្នកមានផលប្រយោជន៍ក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍អាចប្តឹងជំទាស់នឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះ។[63]

ច្បាប់បានបញ្ជាក់ដោយចំៗថា ប័ណ្ណប្រកាសត្រូវតែមានចុះព័ត៌មានដូចខាងក្រោម៖[64]

នាមត្រកូល នាមខ្លួន អាយុ មុខរបរ និងទីលំនៅរបស់អនាគតប្តី និងប្រពន្ធ, នាមត្រកូល នាមខ្លួន អាយុ មុខរបរ និង ទីលំនៅរបស់ឪពុកម្តាយរបស់អនាគតប្តីប្រពន្ធ ឬ បើឪពុកម្តាយណាមួយត្រូវស្លាប់ ត្រូវដាក់ថា ស្លាប់ និងចុះការកំណត់រយៈពេល ដែលភាគីពាក់ព័ន្ធអាចប្តឹងជំទាស់នឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។

ភាគីទាំងពីរដែលនឹងត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវរង់ចាំរយៈពេលយ៉ាងតិច១០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃបិទប័ណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍ ហើយប្រសិនបើផុតរយៈពេលនេះគ្មានអ្នកណាម្នាក់ប្តឹងជំទាស់នឹងគម្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេទេ ពិធីមង្គលការនោះអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន។

៣.១.៣. ជនអាចប្តឹងជំទាស់អំឡុងពេលធ្វើការប្រកាសជាសាធារណៈ

ប្រសិនបើមានជនណាម្នាក់ដាក់ពាក្យប្តឹងជំទាស់ទៅនឹងគម្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ មន្ត្រីនៃស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវដោះស្រាយបណ្តឹងនោះឲ្យចប់សព្វគ្រប់សិន ទើបអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។[65]

ជនដែលមានផលប្រយោជន៍ អាចជាសាច់ញាតិ ឪពុកម្តាយ ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ តតិយជនណាម្នាក់ដែលអាចមានការពាក់ព័ន្ធជាមួយអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយផ្ទាល់ ដូចជាភាគីដែលគ្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ធ្លាប់ជាប្តីប្រពន្ធរបស់ខ្លួន ហើយមកលួចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាថ្មី ឬ ធ្លាប់រស់នៅជាមួយគ្នាពីមុនដោយមិនបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាដើម អាចប្តឹងជំទាស់គម្រោងអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងចន្លោះ១០ថ្ងៃ ចាប់ពីការបិទប័ណ្ណប្រកាសអំពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដែលគ្រោងនឹងរៀបចំនេះ។

---

[63] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា២៩(១)។

[64] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា២៩(២)។

[65] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា២៩(៣)។

នៅក្នុងករណីដែលអ្នកទាំងពីរមានសំបុត្រស្នាក់នៅជាមួយគ្នា ឬ មានសំបុត្រគ្រួសារបញ្ជាក់ ដើម្បីធ្វើជាភស្តុតាងបង្ហាញទៅមេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ ឬ ទៅតុលាការ។ សំបុត្រស្នាក់នៅជាមួយគ្នា ឬ មានសំបុត្រគ្រួសារ មិនមែនជាសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលបញ្ជាក់ច្បាស់ថា ភាគីទាំងពីរជាប្តីប្រពន្ធនឹងគ្នាទេ សំបុត្រនោះគ្រាន់តែបញ្ជាក់អំពីការស្នាក់នៅ នឹងអត្តសញ្ញាណគ្រួសារប៉ុណ្ណោះ។ មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ ឬ តុលាការ នៅតែមិនមានភស្តុតាងសម្រាប់ការសម្រេចសេចក្តីជំទាស់នឹងគម្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

បញ្ហានេះមិនមានវិធានច្បាប់ដោះស្រាយទេ ហើយនៅក្នុងទម្លាប់អនុវត្តរបស់មេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ ឬ តុលាការ គឺអនុវត្តដូចអ្វីដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ។ គោលការណ៍នេះ មិនសមស្របឡើយ សម្រាប់ភាគីដែលមិនមានដំណោះស្រាយសម្រាប់ពួកគេ ដោយមេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ ឬ តុលាការមិនទទួលការ ដោះស្រាយចំពោះការរស់នៅជាមួយគ្នាតាមរបៀបអនីតិសង្វាស។ ជាគោលការណ៍ទទួលស្គាល់អាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ ប៉ុន្តែមិនទទួលស្គាល់អាពាហ៍ពិពាហ៍មិនស្របច្បាប់។

៣.១.៤ មូលហេតុជំទាស់នឹងគម្រោងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ពុំអាចទទួលយកបានឡើយប្រសិនបើក្នុងករណីមានមូលហេតុណាមួយដូចខាងក្រោមនេះ៖[66]

អនាគតប្តី ឬ ប្រពន្ធមិនទាន់ដល់នីតិភាព (អាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ) ឬ ក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាងបានដល់នីតិភាព ហើយភាគីម្ខាងទៀតមានអាយុក្រោម១៦ឆ្នាំ, ករណីភាគីមានសហព័ទ្ធហើយ (មានប្តី ឬ ប្រពន្ធ), អំឡុងពេលហាមឃាត់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីទៀតក្នុងករណីដែលនារីត្រូវបានរំលាយ ឬ លុបចោលអាពាហ៍ពិពាហ៍មុន ហើយនៅមិនទាន់គ្រប់រយៈពេល១២០ថ្ងៃ, ករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍បានធ្វើឡើងរវាងញាតិលោហិតផ្ទាល់ ឬ សាខាញាតិលោហិតរហូតដល់ថ្នាក់ទី៣ និងរាប់ទាំងថ្នាក់ទី៣ផង, ករណីដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍គ្រោងធ្វើឡើងរវាងញាតិពន្ធនៃខ្សែផ្ទាល់ ឬ អាពាហ៍ពិពាហ៍គ្រោងធ្វើឡើងរវាងសាខាញាតិពន្ធរហូតថ្នាក់ទី៣ និងរាប់ទាំងថ្នាក់ទី៣ផង, អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អនីតិជនដែលមិនមានការយល់ព្រមពីអ្នកដែលមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជនវិកលចរិត (ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅ) ដែលមិនមានសមត្ថភាពក្នុងការបង្ហាញឆន្ទៈក្នុងកម្រិតអប្បបរមាបាន។

នៅក្នុងករណីទាំងអស់ខាងលើនេះ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានមានសិទ្ធិមិនអនុញ្ញាតឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬ មានសិទ្ធិប្តឹងជំទាស់មិនឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។

៣.១.៥. ការសម្រេចលើបណ្តឹង

នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី មិនបានកំណត់ពីនីតិវិធី និងរយៈពេលដែលមេឃុំ ចៅសង្កាត់ អាចធ្វើការជំទាស់មិនទទួលយកសំណើររៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទេ ក៏ដូចជាសិទ្ធិរបស់ភាគីក្នុងការប្តឹងតវ៉ាចំពោះការបដិសេធរបស់

[66] ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧, មាត្រា៩៥៦។

មេឃុំ ចៅសង្កាត់។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ បានកំណត់នូវនីតិវិធីមួយចំនួនដូចតទៅៈ

មេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចស្តីពីសុពលភាពនៃបណ្តឹងនោះក្នុងរយៈពេល៣ថ្ងៃ ប្រសិនបើមេឃុំ ចៅសង្កាត់ដែលសម្រេចជំទាស់ពីពាក្យស្នើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទាន់ពេលវេលាហើយ ហើយដើមបណ្តឹង ឬ អនាគតប្តីប្រពន្ធ មិនយល់ស្របនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ទេ គេអាចប្តឹងតវ៉ាទៅតុលាការ។[67]

អនាគតប្តីប្រពន្ធនោះអាចតវ៉ាដោយបញ្ជាក់នូវការមិនយល់ស្របទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ ដែលបានធ្វើសេចក្តីសម្រេច ក្នុងរយៈពេល៥ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃដែលភាគីមិនយល់ស្របនឹងសេចក្តីសម្រេចនោះ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ដែលបានធ្វើសេចក្តីសម្រេច ត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងនោះទៅតុលាការ។ [68]

តុលាការត្រូវពិនិត្យសំណុំរឿងឡើងវិញ ហើយចេញសេចក្តីសម្រេចក្នុងរយៈពេល៧ថ្ងៃ យ៉ាងយូរគិតពីថ្ងៃបានទទួលសំណុំរឿង។ បើសិនតុលាការចេញសាលក្រមរក្សាទុកសេចក្តីសម្រេចរបស់មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានជាការត្រឹមត្រូវ នោះភាគីពុំអាចអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើពិធីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បានឡើយ។ បើសិនតុលាការសម្រេចបដិសេធចោលសេចក្តីសម្រេចរបស់មេឃុំ ចៅសង្កាត់ នោះពិធីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍អាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយស្របច្បាប់។[69] សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ មិនអាចប្តឹងតវ៉ាបានឡើយ ពោលគឺមិនមានសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ទេ។

៣.១.៦. ការចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍

ក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដំណាក់កាលចុងក្រោយក្នុងការបង្កើតឲ្យមានអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់មួយ ដែលទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់គឺ " ការចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន " ខាងលំនៅដ្ឋានរបស់នារី។[70] នីតិវិធីបែបនេះអ្នកខ្លះហៅថា " ការចុះអេតាស៊ីវិល " ។

កិច្ចសន្យានេះ ត្រូវចុះក្នុងសៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ហើយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានត្រូវចុះកិច្ចសន្យានោះ ក្នុងសៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ឃុំ សង្កាត់ ហើយភាគីទាំងពីរត្រូវផ្តិតមេដៃ ព្រមទាំងមានសាក្សីពីរនាក់ដែលដល់នីតិភាព ហើយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានត្រូវចុះហត្ថលេខា និងបោះត្រាលើសៀវភៅនោះផងដែរ។

ទោះជាយ៉ាងណា អនាគតប្តី ឬ ប្រពន្ធត្រូវបញ្ជាក់ប្រាប់មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានថា " អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់គេធ្វើឡើងដោយស្ម័គ្រចិត្ត " ។ ពិធីខាងសាសនាពុំមានលក្ខណៈចាំបាច់ដែលតម្រូវឲ្យធ្វើដូចជាបណ្តាប្រជាជនដែលកាន់សាសនាគ្រិស្តនោះឡើយ ហើយដែលពិធីខាងសាសនា ត្រូវបានគេរៀបចំធ្វើក្នុងពិធីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីរួចហើយ។

[67] ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ, ៥៦ ក្រ. / ២៦ កក្កដា/១៩៨៩, មាត្រា១៨(១)។
[68] ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ, ៥៦ ក្រ. / ២៦ កក្កដា/១៩៨៩, មាត្រា១៨(២)។
[69] ច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ, ៥៦ ក្រ. / ២៦ កក្កដា/១៩៨៩, មាត្រា១៩។
[70] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា៣០(១)។

៣.១.៧. ការសុំចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ចំពោះពលរដ្ឋខ្មែរដែលរស់នៅក្នុងស្ថានភាពជាប្តីប្រពន្ធ

ពលរដ្ឋខ្មែរដែលបានរស់នៅជាមួយគ្នាក្នុងស្ថានភាពជាប្តី ប្រពន្ធ ឬ បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមប្រពៃណីរួចហើយ តែពុំទាន់មានសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ដើម្បីប្រើប្រាស់ សាមីខ្លួនទាំងពីររូប ត្រូវប្តឹងសុំចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋានអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដែលអាចហៅបានថា ជាការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ខាងស៊ីវិល។ ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ខាងស៊ីវិលនេះ ត្រូវធ្វើឡើងនៅចំពោះមុខមេឃុំ ឬ ចៅសង្កាត់ នៃទីលំនៅដែលសាមីខ្លួនទាំងពីររស់នៅពិតប្រាកដ។

ដើម្បីទទួលបាននូវសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ សាមីខ្លួនទាំងពីត្រូវមានលិខិតដូចជា៖[71]

ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍, លិខិតបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ មេម៉ាយ ឬ ពោះម៉ាយ និងសេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើត ឬ សេចក្តីចម្លងសំបុត្របញ្ជាក់កំណើតរបស់សាមីខ្លួន (ប្រសិនបើមាន) ឬ សៀវភៅគ្រួសាររបស់សាមីខ្លួន (ប្រសិនបើមាន) ឬ អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែររបស់សាមីខ្លួន។

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ក្រោយពីពិនិត្យឃើញថា មានឯកសារគ្រប់គ្រាន់ និងត្រឹមត្រូវហើយ ត្រូវចេញប័ណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍ចំនួន០៣ច្បាប់ ដោយមួយច្បាប់បិទផ្សាយជាសាធារណៈនៅផ្ទះសាមីខ្លួនទាំងពីររូប មួយច្បាប់បិទនៅសាលាឃុំ សង្កាត់សាមី និងមួយច្បាប់ទៀតរក្សាទុកជាឯកសារនៅសាលាឃុំ សង្កាត់សាមី។ ក្នុងពេលបិទផ្សាយប័ណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍រយៈពេល១០ថ្ងៃ បើគ្មានការប្តឹងជំទាស់អំពីសាមីខ្លួនទាំងពីររូបនោះទេ សាមីខ្លួនទាំងពីរអាចទៅសុំចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋានអាពាហ៍ពិពាហ៍បាននៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់សាមីដោយនាំសាក្សី០២រូប ដែលមានអាយុគ្រប់ការ និងមានទីលំនៅពិតប្រាកដទៅជាមួយ។[72]

៣.១.៨. ការចេញសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍

នៅក្រោយពេលសាមីខ្លួន អនាគតប្តីនិងប្រពន្ធបានមកកាយការណ៍សុំចុះសៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានត្រូវចុះសៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍ បន្ទាប់មកត្រូវប្រគល់ឲ្យសាមីខ្លួនប្តីប្រពន្ធនូវសំបុត្រមួយហៅថា សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាច្បាប់ដើមមួយច្បាប់ និងសេចក្តីចម្លងសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយចំនួនទៀតតាមការស្នើសុំរបស់ភាគី។[73]

នៅក្នុងសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ មានចុះឈ្មោះរបស់សហព័ទ្ធ ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ទីកន្លែងកំណើត ថ្ងៃខែឆ្នាំចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងទីកន្លែងចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាដើម។ សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ នេះមានសារៈសំខាន់ខ្លាំង ដើម្បីបញ្ជាក់ធម្មានុរូបនៃប្តីប្រពន្ធដែលកើតចេញពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។

[71] សេចក្តីណែនាំស្តីពីការចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋានឲ្យមាននិរន្តរភាពក្រោយបញ្ចប់យុទ្ធនាការចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋានចល័ត, លេខ ០០៨ សណន, ១៨ ឧសភា ២០០៧, ទំព័រ៨។

[72] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា៣០។

[73] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា៣១។

៣.២. នីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស

ជនបរទេសគឺជនណាដែលគ្មានសញ្ជាតិជាខ្មែរ ទោះបីជននោះស្ថិតនៅក្រៅប្រទេសកម្ពុជាក្តី ឬកំពុងស្ថិតនៅ ឬស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក្តី។ កន្លងមកមានពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសដែលបានមករៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានចំនួនច្រើន មានស្ត្រីខ្មែរជាច្រើននាក់ហើយបានទៅរស់នៅបរទេស។ មានជនបរទេសជាច្រើនបានមករៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយពលរដ្ឋខ្មែរ ក្នុងគោលបំណងត្រឹមត្រូវ និងផ្តល់តម្លៃដល់ស្ត្រីខ្មែរផងដែរ។ ប៉ុន្តែក៏មានករណីខ្លះ ស្ត្រីជាជនជាតិខ្មែរមួយចំនួនតូច ត្រូវបានជនបរទេសរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្លែងក្លាយ ហើយយកស្ត្រីខ្មែរទៅធ្វើការជួញដូរផ្លូវភេទ ឬ ធ្វើជាទាសករផ្លូវភេទជាដើម។

ដើម្បីចៀសវាងនូវសកម្មភាពទាំងអស់នោះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចេញអនុក្រឹត្យលេខ ១៨៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស។ អនុក្រឹត្យនេះមានគោលដៅកំណត់អំពីបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជារវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស។

ពលរដ្ឋខ្មែរដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយជនបរទេស ឬ ជនបរទេសដែលមានបំណងមករៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយជនជាតិខ្មែរ ត្រូវបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌមួយចំនួន ដើម្បីឱ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះមានអានុភាព។

៣.២.១. គោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសត្រូវផ្អែកលើគោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត និងឆន្ទៈផ្ទាល់របស់សាមីខ្លួនទាំងពីរ និងត្រូវអនុវត្តតាមគោលការណ៍នានាដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដូចគ្នាទៅនឹងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងពលរដ្ឋខ្មែរ ដែលបានអធិប្បាយពីខាងលើមកហើយដែរ។

៣.២.២. លក្ខខណ្ឌនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស

អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ដែលរស់នៅស្របច្បាប់នៅប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅតាមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា[74]។

ជនបរទេសដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយពលរដ្ឋខ្មែរ ចាំបាច់ត្រូវតែមានវត្តមាននៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដើម្បីបំពេញបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍[75]។

---

[74] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា៣៣។

[75] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា៣៣។

៣.២.៣. លក្ខខណ្ឌហាមឃាត់

អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសត្រូវបានហាមឃាត់ចំពោះករណីមួយចំនួនដូចខាងជា៖[76] អាពាហ៍ពិពាហ៍ធ្វើឡើងតាមរយៈភ្នាក់ងាររើសគូស្រករ, អាពាហ៍ពិពាហ៍ធ្វើឡើងតាមរយៈឈ្មួញកណ្ដាល, អាពាហ៍ពិពាហ៍ធ្វើឡើងតាមរយៈក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម, និងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្លែងក្លាយ បោកបញ្ឆោតក្នុងគោលបំណងកេងប្រវ័ញ្ចពលកម្ម ជួញដូរមនុស្ស ឬ ធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ។

៣.២.៤. នីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

៣.២.៤.១. នីតិវិធីសម្រាប់ជនបរទេស

ជនបរទេសដែលមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយពលរដ្ឋខ្មែរ ត្រូវបំពេញបែបបទ និងនីតិវិធីមួយចំនួនដូចជា៖ ត្រូវមានវត្តមាននៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយត្រូវបំពេញបែបបទទៅក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ដោយភ្ជាប់ទៅជាមួយនូវឯកសារដូចជា៖[77] ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍, ឯកសារថតចម្លងនៃលិខិតឆ្លងដែនរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេសដែលមានទិដ្ឋាការចូលប្រទេសកម្ពុជា ហើយនៅមានសុពលភាព, មានលិខិតបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ ឬ ពោះម៉ាយ ឬ មេម៉ាយ ដែលចេញដោយសមត្ថកិច្ចសាមីខ្លួនជនបរទេស, មានលិខិតបញ្ជាក់សុខភាពចេញដោយមន្ទីរពេទ្យដែលទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការពីក្រសួងសុខាភិបាល នៃប្រទេសកម្ពុជា, មានលិខិតថ្កោលទោសចេញដោយសមត្ថកិច្ច នៃប្រទេសរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស, មានលិខិតបញ្ជាក់អំពីមុខរបរពិតប្រាកដរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស ដែលធានាដល់ជីវភាពរស់នៅ ដែលចេញដោយសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស។

រាល់ឯកសារថតចម្លងនៃលិខិតឆ្លងដែន និងលិខិតបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ ឬ ពោះម៉ាយ ឬ មេម៉ាយ ត្រូវមានបញ្ជាក់នីត្យានុកូលភាពពីស្ថានទូត ឬ ស្ថានតំណាងនៃប្រទេសរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស ប្រចាំនៅប្រទេសកម្ពុជា។ ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនៃប្រទេសកម្ពុជា មានភារកិច្ចពិនិត្យ និងផ្ដល់យោបល់លើសំណុំឯកសាររបស់ជនបរទេស ដែលសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយពលរដ្ឋខ្មែរ និងត្រូវជូនដំណឹងទៅសាមីខ្លួនជនបរទេសវិញក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ៥ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ។

បន្ទាប់មក ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ត្រូវបញ្ជូនសំណុំឯកសារសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះទៅក្រសួងមហាផ្ទៃ ដែលក្រសួងនេះ មានភារកិច្ចបន្តដូចជា៖ ចុះបញ្ជីសំណុំឯកសាររបស់ជនបរទេសនោះ និងត្រូវជូនដំណឹងទៅសាមីខ្លួនវិញក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ៥ ថ្ងៃ, ត្រូវជូនដំណឹងអំពីការសុំរៀប

[76] ឥន យឿន, *សៀវភៅនីតិគ្រួសារ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍*, ភាគ១, (ភ្នំពេញ៖ រោងពុម្ព ISB, ២០១៣), ១៣២។

[77] អនុក្រឹត្យស្ដីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, លេខ១៨៣ អនក្រ.បក, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា៦។

អាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ, ពិនិត្យនីត្យានុកូលភាពលើសំណុំឯកសារដែលចេញដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ។

សាមីខ្លួនជនបរទេស បន្ទាប់ពីបានទទួលការពិនិត្យ និងផ្តល់យោបល់លើសំណុំឯកសារ និងបានចុះបញ្ជីសំណុំឯកសារសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួចហើយ ត្រូវដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ។

៣.២.៤.២. នីតិវិធីសម្រាប់ពលរដ្ឋខ្មែរ

ចំពោះសាមីខ្លួនជាពលរដ្ឋខ្មែរ ដែលត្រូវរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយជនបរទេសនោះ ក៏ត្រូវដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍ដែលខ្លួនរស់នៅដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារដូចជា៖ [78] ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍មានបិទរូបថតរបស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរទំហំ៤គុណ៦ថតចំពីមុខក្នុងរយៈពេល០៣ខែចុងក្រោយ, សេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើត ឬសេចក្តីចម្លងសំបុត្របញ្ជាក់កំណើតរបស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ, លិខិតបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ ឬ ពោះម៉ាយ ឬ មេម៉ាយ ដែលចេញដោយមេឃុំ ចៅសង្កាត់នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍ របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ (ករណី ពោះម៉ាយ ឬមេម៉ាយ ដោយប្រពន្ធ ឬ ប្តីស្លាប់ត្រូវមានសំបុត្រមរណភាពរបស់សហព័ទ្ធ បើពោះម៉ាយ ឬ មេម៉ាយ ដោយលែងលះ ត្រូវមានសាលក្រមស្ពាពរពីតុលាការ), លិខិតបញ្ជាក់សុខភាពចេញដោយមន្ទីរពេទ្យដែលទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការពីក្រសួងសុខាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, និងសៀវភៅគ្រួសារដែលមានទិន្នន័យច្បាស់លាស់ និងត្រឹមត្រូវ។

៣.២.៥. នីតិវិធីសម្រាប់មេឃុំ ចៅសង្កាត់

សំណុំឯកសារសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស ត្រូវយកទៅដាក់ស្របពេលជាមួយគ្នានៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ ដោយអនុវត្តតាមទម្រង់បែបបទ និងការងារនៃអត្រានុកូលដ្ឋាន។[79]

បន្ទាប់មក មេឃុំ ចៅសង្កាត់ជាអ្នកមានភារកិច្ចត្រូវពិនិត្យលើពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់សាមីខ្លួនបុរស និងនារីក្នុងរយៈពេល០៣ថ្ងៃយ៉ាងយូរនៃថ្ងៃធ្វើការងារគិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលពាក្យស្នើសុំ។ បន្ទាប់ពីពិនិត្យពាក្យសុំ និងសំណុំឯកសារភ្ជាប់របស់សាមីខ្លួនថា ត្រឹមត្រូវតាមគោការណ៍ច្បាប់រួចហើយ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានត្រូវរៀបចំបណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយមានវត្តមានសាមីខ្លួនទាំងពីររូប នៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៃ

[78] អនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, លេខ១៨៣ អនក្រ.បក, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា៩(២)។

[79] អនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, លេខ១៨៣ អនក្រ.បក, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា៩(៣)។

លំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ។ បន្ទាប់ពីភាគីទាំងពីរបានទទួលបណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយ ត្រូវយកបណ្ណប្រកាសនេះទៅបិទនៅស្ថានទូត ឬ ស្ថាន តំណាងនៃសាមីជនបរទេសប្រចាំនៅប្រទេសកម្ពុជា នៅសាលាឃុំ សង្កាត់ និងនៅលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍នៃសាមីខ្លួនជាពលរដ្ឋខ្មែរ ក្នុងរយៈពេល ១០ថ្ងៃ។[80]

៣.២.៦. រយៈពេលរង់ចាំ

បន្ទាប់ពីបិទបណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយ ភាគីត្រូវរង់ចាំក្នុងរយៈពេល១០ថ្ងៃ។ បើផុតរយៈពេល ១០ថ្ងៃនេះហើយ គ្មានអ្នកប្ដឹងតវ៉ា ឬ ប្ដឹងជំទាស់ទេ ទើបសាមីខ្លួនបុរស នារីអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។ ក្នុងករណីដែលមានបណ្ដឹងតវ៉ា គេត្រូវដោះស្រាយបណ្ដឹងតវ៉ានោះឱ្យចប់សិន ទើបអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។[81]

៣.២.៧. ការពិនិត្យ និងការប្រកាសផ្សាយរបស់មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន

ក្រសួងមហាផ្ទៃត្រូវធ្វើសេចក្ដីណែនាំដល់មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និងអង្គភាពក្រោមឱវាទដែលពាក់ព័ន្ធ អំពីគំរូលិខិតស្នាម បែបបទ និងនីតិវិធីជាក់ស្ដែងបន្ថែមទៀតទាក់ទងការសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស។ ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តការអន្តរជាតិត្រូវធ្វើសេចក្ដីណែនាំអំពីគំរូលិខិតស្នាម បែបបទ និងនីតិវិធីជាក់ស្ដែងបន្ថែមទៀតទាក់ទងការសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជនបរទេសជាមួយពលរដ្ឋខ្មែរ។[82]

៣.២.៧.១. ការពិនិត្យរបស់ថ្នាក់ក្រសួង

នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលទូទៅ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ក្រសួងមហាផ្ទៃ ជាសេនាធិការឲ្យក្រសួងលើការងារស្ថិត និងអត្រានុកូលដ្ឋាន និងមានភារកិច្ចដូចជាៈ [83] ចុះបញ្ជីសំណុំឯកសារសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់សាមីខ្លួនជនបរទេសដែលផ្ញើមកពីក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ, ថតចម្លងឯកសារសាមីខ្លួនជនបរទេសបញ្ជូនទៅអង្គភាពពាក់ព័ន្ធចំណុះក្រសួងមហាផ្ទៃ ដើម្បីសហការផ្ដល់ព័ត៌មានពីអត្តសញ្ញាណជនបរទេសនោះ, ជូនដំណឹងអំពីការសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់សាមីខ្លួនជនបរទេស ទៅរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ សាមីនិងមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ នៃលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ និងជូនដំណឹងព្រមទាំងប្រគល់សំណុំឯកសារសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅសាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ០៥ថ្ងៃការងារ ដើម្បីសាមីខ្លួនដាក់សំណុំឯកសារសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ទៅមន្ត្រី

[80] អនុក្រឹត្យស្ដីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, លេខ១៨៣ អនក្រ.បក, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា១០។

[81] អនុក្រឹត្យស្ដីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, លេខ១៨៣ អនក្រ.បក, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា១០(៣)។

[82] អនុក្រឹត្យស្ដីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, លេខ១៨៣ អនក្រ.បក, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា១២។

[83] កម្រងឯកសារស្ដីពីរបៀបកត់ត្រាការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៃជំពូកទី៣ ស្ដីពីអត្រានុកូលដ្ឋានអាពាហ៍ពិពាហ៍, ឆ្នាំ២០១២, ទំព័រ៩៨។

អត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ, ពិនិត្យនីត្យានុកូលភាពលើសំណុំឯកសារដែលចេញដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់នៃលំនៅឋាន អចិន្ត្រៃយ៍របស់ពលរដ្ឋខ្មែរ។

៣.២.៧.២. ការពិនិត្យរបស់ថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត

អភិបាលរាជធានី ខេត្ត ទទួលខុសត្រូវក្នុងការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តការងារស្ថិតិ និងអត្រានុកូលដ្ឋាននៅរាជធានី ខេត្តរបស់ខ្លួនដោយមានការិយាល័យស្ថិតិ និងអត្រានុកូលដ្ឋាន នៃសាលារាជធានី ខេត្ត ជាសេនាធិការ និងមានភារកិច្ចដូចជា៖[84] គាំទ្រ និងត្រួតពិនិត្យតាមដានការអនុវត្តការងារអត្រានុកូលដ្ឋាន នៅក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់, ផ្សព្វផ្សាយ និងចលនាឲ្យមន្ទីរពាក់ព័ន្ធនានាជុំវិញរាជធានី ខេត្ត សហការផ្តល់ព័ត៌មានពីការអនុវត្ត, ការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៅក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់, បូកសរុបរបាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៅក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់ ផ្ញើមកក្រសួងមហាផ្ទៃ (នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលទូទៅ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន) នៅរៀងរាល់ថ្ងៃទី១៥ នៃខែបន្ទាប់។

៣.២.៧.៣. ការពិនិត្យរបស់ ថ្នាក់ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

អភិបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ទទួលខុសត្រូវក្នុងការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តការងារស្ថិតិ និងអត្រានុកូលដ្ឋាននៅក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ របស់ខ្លួន និងមានភារកិច្ចដូចជា៖ [85] គាំទ្រ និងត្រួតពិនិត្យតាមដានការអនុវត្តការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៅឃុំ សង្កាត់, ផ្សព្វផ្សាយ និងចលនាឲ្យការិយាល័យពាក់ព័ន្ធនានាជុំវិញ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ សហការផ្តល់ព័ត៌មានពីការអនុវត្តការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៅឃុំ សង្កាត់, បូកសរុបរបាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៅឃុំ សង្កាត់ ផ្ញើមករាជធានី ខេត្ត នៅរៀងរាល់ថ្ងៃទី១០ នៃខែបន្ទាប់។

៣.២.៧.៤. ការពិនិត្យរបស់ ថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ទទួលខុសត្រូវអំពីការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៅក្នុងដែនដីឃុំ សង្កាត់ដែលខ្លួនគ្រប់គ្រង។ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ជាមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន។ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ក្រោយពីទទួលបាននូវសេចក្តីជូនដំណឹងពីក្រសួងមហាផ្ទៃ ស្តីពីការសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជនបរទេស ជាមួយពលរដ្ឋខ្មែរ និងបន្ទាប់ពីបានទទួលសំណុំឯកសារសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ពីសាមីខ្លួនជនបរទេស និងពីសាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែររួចហើយ មានភារកិច្ចដូចជា៖[86] ពិនិត្យ និងសម្រេចលើសំណុំឯកសារសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជនបរទេស និងរបស់ពលរដ្ឋខ្មែរ យ៉ាងយូរក្នុងរយៈពេល០៣ថ្ងៃការងារ។ ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងសំណុំឯកសារសាមីខ្លួនជាជនបរទេស និងរបស់ពលរដ្ឋខ្មែរ ត្រូវដាក់ស្របពេលជាមួយគ្នាទៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់នៃលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់ពលរដ្ឋខ្មែរ។

---

[84] កម្រងឯកសារស្តីពីរបៀបកត់ត្រាការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៃជំពូកទី៣ ស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋានអាពាហ៍ពិពាហ៍, ឆ្នាំ២០១២, ទំព័រ៩៨។

[85] កម្រងឯកសារស្តីពីរបៀបកត់ត្រាការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៃជំពូកទី៣ ស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋានអាពាហ៍ពិពាហ៍, ឆ្នាំ២០១២, ទំព័រ៩៨។

[86] កម្រងឯកសារស្តីពីរបៀបកត់ត្រាការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៃជំពូកទី៣ ស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋានអាពាហ៍ពិពាហ៍, ឆ្នាំ២០១២, ទំព័រ៩៨។

បើពិនិត្យឃើញឯកសារខាងលើមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវស្របតាមការកំណត់ក្នុងបែបបទ និងនីតិវិធីអត្រានុកូលដ្ឋានហើយ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានដោយមានវត្តមានផ្ទាល់របស់សាមីខ្លួនបុរស និងនារី ត្រូវចេញប័ណ្ណប្រកាសចំនួន០៥ច្បាប់ ដោយមានបិទរូបថតសាមីខ្លួនបុរស និងនារី ទំហំ ៤x៦ ថតចំពីមុខក្នុងរយៈពេល ០៣ខែចុងក្រោយ នៅខាងលើផ្នែកខាងស្តាំសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដូចជា៖ ០១ច្បាប់ បិទផ្សាយជាសាធារណៈនៅលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ, ០១ច្បាប់ បិទផ្សាយជាសាធារណៈនៅសាលាឃុំ សង្កាត់ នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ, ០១ច្បាប់ បិទផ្សាយជាសាធារណៈនៅស្ថានទូត ឬ ស្ថានតំណាងនៃប្រទេសសាមីខ្លួនជនបរទេ ប្រចាំនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, ០១ច្បាប់ បិទផ្សាយជាសាធារណៈនៅលំនៅដ្ឋាន ឬទីកន្លែងស្នាក់នៅរបស់សាមីខ្លួនជនបរទេស (ករណីជនបរទេសនោះមានលំនៅដ្ឋាន ឬ ទីកន្លែងស្នាក់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា), ០១ច្បាប់ ត្រូវតម្កល់ទុកនៅសាលាឃុំ សង្កាត់ នៃលំនៅឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់សាមីខ្លួនពលរដ្ឋខ្មែរ។

ប័ណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះ ត្រូវបិទផ្សាយរយៈពេល១០ថ្ងៃ នៅទីកន្លែងដូចបានកំណត់ខាងលើ។ ផុតរយៈពេល១០ថ្ងៃ ប្រសិនបើគ្មានការប្តឹងតវ៉ា ឬ ប្តឹងជំទាស់នឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ទើបសាមីខ្លួនបុរស និងនារីអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន។ អាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងមានអនុភាពពេញលក្ខណៈច្បាប់បានលុះត្រាតែ សាមីខ្លួនបុរស និងនារីចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមរយៈការចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយសាមីខ្លួនផ្ទាល់ នៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៃឃុំ សង្កាត់ ដែលសាមីខ្លួនទាំងពីរបានដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយនាំមកជាមួយនូវសាក្សីគ្រប់អាយុការចំនួន០២រូបផង ស្របទៅតាមទម្រង់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការងារអត្រានុកូលដ្ឋាន។

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ក្រោយពីចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមទម្រង់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការងារ អត្រានុកូលដ្ឋានហើយ ត្រូវចេញសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ច្បាប់ដើមចំនួន០១សន្លឹក និងចេញ សេចក្តីចម្លង សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមការស្នើសុំរបស់សាមីខ្លួន ដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់។

ធ្វើរបាយការណ៍ជាបន្ទាន់ ផ្ញើមកក្រសួងមហាផ្ទៃ តាមរយៈក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ រាជធានី ខេត្ត បន្ទាប់ពីបានចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋានអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសនីមួយៗរួចហើយ ដោយបញ្ជាក់អំពីលេខបញ្ជីលេខសៀវភៅ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំចុះបញ្ជី ឈ្មោះ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត និងសញ្ជាតិ របស់សាមីខ្លួនបុរស និងសាមីខ្លួននារី។

៣.២.៨. ការចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍

អាពាហ៍ពិពាហ៍មានអានុភាពលុះត្រាតែសាមីខ្លួនបុរស និងនារី ចុះកិច្ចសន្យាអាពាហ៍ពិពាហ៍ តាមរយៈការចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយសាមីខ្លួនផ្ទាល់នៅចំពោះមុខ មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៃឃុំ សង្កាត់ដែល

សាមីខ្លួនទាំងពីរបានដាក់ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដោយនាំមកជាមួយនូវសាក្សីគ្រប់អាយុការចំនួន២នាក់ផង ស្របទៅតាមបែបបទ និងនីតិវិធីនៃការងារអត្រានុកូលដ្ឋាន។[87]

៣.៣.អាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនអន្តោប្រវេសន៍ ឬ ជនបរទេសដែលរស់នៅស្របច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ជនអន្តោប្រវេសន៍ និងជនបរទេសដែលរស់នៅស្របច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយជនបរទេស ឬ ជនអន្តោប្រវេសន៍នោះបាន ដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានចែងនៅក្នុងប្រទេសរបស់សាមីខ្លួន ប៉ុន្តែត្រូវសុំការអនុញ្ញាតច្បាប់ពីមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន (មេឃុំ ចៅសង្កាត់) ដោយប្រាប់ពីទីកន្លែង និងពេលវេលាដែលខ្លួនរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះឱ្យច្បាស់លាស់។[88]

ក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ប្តីប្រពន្ធនោះអាចទៅសុំចុះសៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅស្ថានទូត ឬ ស្ថានកុងស៊ុលនៃប្រទេសរបស់ខ្លួនប្រចាំនៅប្រទេសកម្ពុជា ហើយប្តីប្រពន្ធទាំងនោះក៏អាចស្នើសុំចុះសៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍ នៅមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៅក្នុងឃុំ សង្កាត់ដែលខ្លួនបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅប្រទេសកម្ពុជាតាមច្បាប់របស់ប្រទេសកម្ពុជាក៏បាន។[89]

[87] អនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, លេខ១៨៣ អនក្រ.បក, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨, មាត្រា១១។

[88] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា៣៤(១)។

[89] អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០, មាត្រា៣៤(២)។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ទោះបីជាមានលក្ខខណ្ឌ បែបបទនីតិវិធីជាច្រើនក៏ដោយ ក៏ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនមិនបានយល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់ និងមិនបានអនុវត្តឲ្យបានពេញលេញនោះទេ ដែលជាហេតុនាំឲ្យមានបញ្ហាជាច្រើន ក្រោយពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។ សព្វថ្ងៃនេះ ប្រទេសមានការរីកចម្រើន ព្រមទាំងអភិវឌ្ឍជាច្រើននៃទីក្រុង និងទៅតាមខេត្ត តំបន់មួយចំនួនផងដែរ។ ការរីកចម្រើននេះហើយ ធ្វើឲ្យផ្នត់គំនិតប្រជាជនខ្មែរ យកគំរូទៅតាមប្រទេសដទៃទៀត ហើយមិនបានប្រកាន់ខ្ជាប់ទៅតាមការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ប្រពៃណី ដែលជាទំនៀមទម្លាប់ដ៏ល្អពីបុព្វបុរសជំនាន់មុខ ដូច្នេះប្រជាជនខ្មែរគ្រប់រូប គួរគប្បីថែរក្សាប្រពៃណីដ៏ល្អនេះ ក៏ដូចជាប្រៀបបានទៅនឹងសីលធម៌សង្គមផងដែរ។

ទោះបីជាប្រទេសមានសន្តិភាព មនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិសេរីភាពគ្រប់គ្រាន់ មានសិទ្ធិក្នុងការជ្រើសរើសមនុស្សដែលខ្លួនស្រឡាញ់ ប៉ុន្តែការដែលមិនបានគោរពទៅនឹងច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺពួកគេមិនត្រូវបានច្បាប់ការពារនេះទេ ហើយបានក្លាយទៅជារឿងដ៏ស្មុគស្មាញនៅក្នុងសង្គមគ្រួសារខ្មែរ។ ដូចនេះទើបអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាបញ្ហាមួយយ៉ាងសំខាន់ណាស់នៅក្នុងសង្គមជាតិនីមួយៗនៅលើសាកលលោកព្រោះថាការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ធ្វើឲ្យពួកគេបង្កើតបាននូវគ្រួសារល្អ។ ហើយកាលណាពួកគេបង្កើតបានគ្រួសារល្អ ពួកគេនឹងអាចបង្កើតបានកូនប្រុស កូនស្រី ដែលជាទំពាំងស្នងឫស្សី នៃសង្គមជាតិទាំងមូល។

បែបបទ នីតិវិធីការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ប្រជាពលរដ្ឋពុំទទួលបានព័ត៌មានទូលំទូលាយនោះទេ ពិសេសការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសដែលធ្វើឡើងនៅប្រទេសកម្ពុជា។ បញ្ហាទាំងអស់នេះ គឺបណ្តាលមកពីប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរពុំទាន់យល់ដឹងច្បាស់អំពីច្បាប់ដែលបានចងក្រងឡើង។ នេះជាមូលហេតុដែលនៅក្នុងសង្គមបច្ចុប្បន្ន គូស្រករខ្លះបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយមានការបង្ខិតបង្ខំពីឪពុកម្តាយ និងគូស្រករខ្លះទៀត រស់នៅបែបអនីតិសង្វាសជាមួយគ្នា ដោយពុំបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគូស្រករមួយចំនួនទៀត គឺគ្រាន់តែបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមបែបប្រពៃណីប៉ុណ្ណោះ ដោយមិនបានចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍បានត្រឹមត្រូវនោះទេ។ ក្រោយពីពួកគាត់បានរួមរស់ជាមួយគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ គឺមានបញ្ហាមួយចំនួនដែលកើតឡើងដូចជា ការប្រើប្រាស់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ការបោះបង់សហព័ទ្ធ ការផិតក្បត់មានទ្វេពន្ធភាពជាដើម ដែលជាហេតុនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់កូនៗ ការអប់រំ និងសង្គមផងដែរ។ ខ្លះទៀតប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួន ក្រោយពីបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រួច ត្រូវជនខិលខូចមួយចំនួនបោកយកទៅលក់នៅឯបរទេសទៀតផង ពិសេសតំបន់ជនបទ។

ទោះបីជាមានចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយក៏ដោយ ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍មិនត្រូវបានចាត់ទុកជាកត្តាចម្បងក្នុងការធានានូវការស្រឡាញ់ ថែរក្សា និងជួយសង្គ្រោះគ្នារវាងសហព័ទ្ធទាំងពីរបានឡើយ។ ប្រសិនបើ

សហព័ទ្ធទាំងពីរមិនអាចរួមរស់នឹងគ្នាបន្តទៅទៀតបាន ពួកគេអាចបញ្ចប់ចំណងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេដោយការលែងលះ។ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ២០០៧ បានដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបង្កើត និងបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍នៅកម្ពុជា។

អនុសាសន៍

អាពាហ៍ពិពាហ៍ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅ ប្រជាពលរដ្ឋមានការយល់ដឹងទំលំទូលាយអំពីនីតិវិធី និងការផ្សព្វផ្សាយនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ ដោយហេតុអង្គការ និងស្ថាប័នគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ គប្បីគួរចូលរួមបណ្តុះបណ្តាលប្រជាពលរដ្ឋឱ្យមានការយល់ដឹងអំពីច្បាប់ឱ្យបានទូលំទូលាយ ដើម្បីការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និងការអនុវត្តច្បាប់ទទួលបានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ និងប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ដូចនេះ មុននឹងធ្វើការជ្រើសរើសគូស្រករ គួរគប្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តឲ្យបានច្បាស់លាស់មុននឹងឈានទៅដល់ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដើម្បីជៀសវាងការបែកបាក់គ្នា ឬ ការលែងលះដែលអាចនឹងកើតឡើងក្រោយពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យមានផលវិបាកដល់ភាគីទាំងសងខាង ព្រមទាំងធ្វើកូនៗខ្វះភាពកក់ក្តៅ និងក្លាយជាកូនកំព្រាផងដែរ។

នីតិវិធីមួយចំនួននៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍មានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ និងបច្ចេកទេសមិនទាន់មានភាពទំនើប ដូចនេះអង្គការ និងស្ថាប័នដែលមានសមត្ថកិច្ចគប្បីត្រូវចូលរួមក្នុងការត្រួតពិនិត្យបណ្តុះបណ្តាល មន្ត្រីឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីបង្កើនបច្ចេកទេសឱ្យមន្ត្រីឃុំ សង្កាត់អនុវត្តការងារប្រកបដោយភាពឆាប់រហ័ស និងកាត់បន្ថយនីតិវិធីស្មុគស្មាញមកជាភាពសាមញ្ញ ហើយមានលក្ខណៈងាយស្រួល។ ភាពអសកម្មមួយចំនួនរបស់មន្ត្រីឃុំ សង្កាត់ គប្បីត្រូវតែប្រតិបត្តិតួនាទីរបស់ខ្លួនឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីឱ្យមានភាពស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់។ មន្ត្រីឃុំ សង្កាត់ត្រូវត្រួតពិនិត្យពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសឱ្យបានល្អិតល្អន់ មុននឹងអនុញ្ញាតឱ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ដើម្បីជៀសវាងការកើតមានបញ្ហាក្រោយរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

ប្រជាពលរដ្ឋត្រូវចូលរួមគោរពច្បាប់ជាធរមានឱ្យបានគ្រប់ៗគ្នា ពិសេសត្រូវនាំគ្នារៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមច្បាប់ដែលបានចែង ដើម្បីផ្តល់ផលប្រយោជន៍ចំពោះសហព័ទ្ធទាំងសងខាងនៅមុនពេលមានការលែងលះកើតឡើង។

គន្ថនិទ្ទេស

ឯកសារបទដ្ឋានគតិយុត្ត

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ២០០៧។

ច្បាប់ស្តីពីឯកពន្ធភាព, នស/រកម/១០០៦/០២៦, ២១ តុលា ២០០៦។

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីសង្គមចាស់, ឆ្នាំ១៩២០។

អនុក្រឹត្យស្តីពីការកំណត់បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេស, លេខ ១៨៣ អនក្រ.បក, ២៣ វិច្ឆិកា ២០០៨។

អនុក្រឹត្យស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋាន, លេខ ១០៣ អនក្រ.បក, ២៩ ធ្នូ ២០០០។

សៀវភៅ និងប្រភពផ្សេងៗ

គណៈកម្មការទទួលបន្ទុកការពារសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងក្រុមការងារជប៉ុនដែលទទួលបន្ទុកធ្វើសេចក្តីព្រាងក្រមរដ្ឋប្បវេណី, សេចក្តីកំណត់ចំពោះមាត្រានីមួយៗនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី, ភាគ៥, គន្ថីទី៧ (ភ្នំពេញ៖ ក្រសួងយុត្តិធម៌, ២០០៩),

សេចក្តីណែនាំស្តីពីការចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋានឲ្យមាននិរន្តរភាពក្រោយបញ្ចប់យុទ្ធនាការចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋានចល័ត, លេខ០០៨ សណន, ១៨ ឧសភា ២០០៧។

កម្រងឯកសារស្តីពីរបៀបកត់ត្រាការងារអត្រានុកូលដ្ឋាននៃជំពូកទី៣ ស្តីពីអត្រានុកូលដ្ឋានអាពាហ៍ពិពាហ៍, ឆ្នាំ២០១២។

ឥន ឃឿន, *សៀវភៅនីតិគ្រួសារ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍*, ភាគ១, (ភ្នំពេញ៖ រោងពុម្ព ISB, ឆ្នាំ២០១៣)។

សៀវភៅសិក្សាសង្គមថ្នាក់ទី៩ អំពីពិធីរៀបមង្គលការ របស់ក្រសួងអប់រំ, ឆ្នាំ១៩៩៩។

https://khmer.rvasia.org/, ២០២០។ (ទស្សនាចុងក្រោយ ថ្ងៃទី១០ សីហា ២០២១)។

ឧបសម្ព័ន្ធ

សំណើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពលរដ្ឋខ្មែរ

ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ជនបរទេស

ពាក់សុំបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ ភាពមេម៉ាយ ភាពមេម៉ាយ

លិខិតបញ្ជាក់ភាពនៅលីវ ភាពមេម៉ាយ ភាពមេម៉ាយ

សំបុត្រកំណើត

សៀវភៅគ្រួសារ និងសៀវភៅស្នាក់នៅ

សំបុត្រពេទ្យ

សេចក្តីចម្លងសំបុត្រមរណភាព

បណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍

បញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍សម្រាប់ជនបរទេស និង ជនអន្តោប្រវេសន្តស្របច្បាប់

សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍

ពាក្យស្នើសុំលែងលះតាមការព្រមព្រៀង

ពាក្យបណ្តឹងលែងលះ

ទ.អ.ស ១/....

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រូបថត ៤ x ៦ សាមីខ្លួនប្រុស	រូបថត ៤ x ៦ សាមីខ្លួនស្រី

ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំឈ្មោះ .... ជាអក្សរឡាតាំង ....

ភេទ ...... សញ្ជាតិ ...... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត .... ស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន ៖ នៅលីវ ឬពោះម៉ាយ ឬមេម៉ាយ ....

ទីកន្លែងកំណើត ....

លេខអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ .... ផ្លូវលេខ .... ភូមិ .... ឃុំ សង្កាត់ ....

ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ .... រាជធានី ខេត្ត .... ។

ឪពុកឈ្មោះ .... ជាអក្សរឡាតាំង ....

ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន .... ។

ម្តាយឈ្មោះ .... ជាអក្សរឡាតាំង ....

ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន .... ។

សូមគោរពជូន

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ....

កម្មវត្ថុ ៖ សំណើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ដោយខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំបានស្ម័គ្រចិត្តរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយឈ្មោះ ....

ជាអក្សរឡាតាំង .... ភេទ ...... សញ្ជាតិ .... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ....

លិខិតឆ្លងដែនលេខ .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....

ទីកន្លែងកំណើត ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន .... ។

ខ្ញុំសូមសន្យាថា នឹងគោរពតាមគោលការណ៍ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូមមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ .... មេត្តាអនុញ្ញាតឱ្យយើងខ្ញុំទាំងពីរបាន រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមសំណូមពរដោយអនុគ្រោះ ។

ធ្វើនៅ.................... ថ្ងៃទី ...... ខែ .... ឆ្នាំ២០០.

ស្នាមមេដៃស្តាំ និងឈ្មោះសាមីខ្លួនទាំងពីរ

ឯកសារភ្ជាប់មកជាមួយ ៖

- សេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើត ឬលិខិតបញ្ជាក់កំណើត ចំនួន ០១ ច្បាប់
- លិខិតបញ្ជាក់ការនៅលីវ ឬពោះម៉ាយ ឬមេម៉ាយ ចំនួន ០១ ច្បាប់
  - [illegible]
- លិខិតបញ្ជាក់សុខភាព ចំនួន ០១ ច្បាប់

លខ/ឃស/......

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រូបថត ៤ x ៦ សាមីខ្លួនប្រុស	រូបថត ៤ x ៦ សាមីខ្លួនស្រី

ពាក្យសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

APPLICATION FORM OF MARRIAGE

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំឈ្មោះ ....

(Surname&Name) ....

ភេទ ...... សញ្ជាតិ .... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត .... ស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន (នៅលីវ ឬលែងលះ ឬមេម៉ាយ) ....

(Sex) ...... (Nationality) .... (Date of Birth) .... (Marital Status) ....

ទីកន្លែងកំណើត ....

(Place of Birth) ....

លិខិតឆ្លងដែនលេខ .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....

(Passport N°) .... (Occupation) ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន .... ។

(Current Address) ....

ឪពុកឈ្មោះ .... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....

(Father's Name) .... (Date of Birth) .... (Occupation) ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន .... ។

(Current Address) ....

ម្ដាយឈ្មោះ .... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត .... មុខរបរបច្ចុប្បន្ន ....

(Mother's Name) .... (Date of Birth) .... (Occupation) ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន .... ។

(Current Address) ....

គោរពជូន (To)

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ....

(The registrar of the .... Commune/Sangkat)

កម្មវត្ថុ : សំណើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំបានស្ម័គ្រចិត្តរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាប្ដីប្រពន្ធជាមួយឈ្មោះ .... ភេទ ...... ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត ....

(To request to marry with .... (Sex) ...... (Date of Birth) ....

មុខរបរបច្ចុប្បន្ន .... ទីកន្លែងកំណើត ....

(Occupation) .... (Place of Birth) ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ .... ផ្លូវលេខ .... ភូមិ .... ឃុំ សង្កាត់ ....

(Current Address) No .... (Street) .... (Village) .... (Commune/Sangkat) ....

ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ .... រាជធានី ខេត្ត .... ។

(Municipality/District/Khan) .... (Capital/ Province) ....

ខ្ញុំសូមសន្យាថា នឹងអនុវត្តតាមគោលការណ៍ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

(I pledge that I will abide by all the existing laws and regulations of the Kingdom of Cambodia)

អាស្រ័យហេតុនេះសូមមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ .... មេត្តាអនុញ្ញាតឲ្យយើងខ្ញុំបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយអនុគ្រោះ ។

(Accordingly, please allow us to get married legally)

ធ្វើនៅ .... ថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ២០០..

(Done on ....)

ស្នាមមេដៃស្ដាំ និងឈ្មោះសាមីខ្លួនជនបរទេស

(Right thumbprint and name of the foreign applicant)

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យសុំបញ្ជាក់

ភាពនៅលីវ ភាពពោះម៉ាយ ភាពមេម៉ាយ

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំឈ្មោះ-------------------- ភេទ------- សញ្ជាតិ------- កើតនៅថ្ងៃ------- ទី----- ខែ---------- ឆ្នាំ------- នៅភូមិ------------------ ឃុំ សង្កាត់-------------------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ--------------- រាជធានី ខេត្ត --------------- មុខរបរបច្ចុប្បន្ន-------------------- ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ------- ផ្លូវលេខ-------- ក្រុម----- ភូមិ----------- ឃុំ សង្កាត់---------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ-------------- រាជធានី ខេត្ត -------------- ។

គោរពជូន

មេឃុំ ចៅសង្កាត់-----------------------

<u>កម្មវត្ថុ</u> ៖ សំណើសុំលិខិតបញ្ជាក់ភាព---------------------------- ។

សេចក្តីដូចមានចែងក្នុងកម្មវត្ថុខាងលើ សូមជម្រាបលោក លោកស្រីមេឃុំ ចៅសង្កាត់ មេត្តាជ្រាបថា បច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ មានស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន---------------------- ហើយមានបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាមួយឈ្មោះ-------------- ភេទ--------- ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ------ ផ្លូវលេខ---------ក្រុម--------- ភូមិ----------------------- ឃុំ សង្កាត់-------------------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ----------------------- រាជធានី ខេត្ត -------------------- ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូមលោក លោកស្រីមេឃុំ ចៅសង្កាត់ មេត្តាចេញលិខិតបញ្ជាក់ឱ្យខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ ដើម្បីអាចរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍បាន ដោយអនុគ្រោះ ។

ដើម្បីជាសក្ខីភាពនៃការអះអាងខាងលើ ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ សូមផ្តិតស្នាមមេដៃស្តាំ ទុកជា ភស្តុតាង ។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី------ ខែ----------- ឆ្នាំ-------

<u>សូមជូនភ្ជាប់ជាមួយនូវ</u> ៖

ស្នាមមេដៃសាមីខ្លួន

- -----------------------------
- --------------------------

ឈ្មោះ -----------

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

4x6

រាជធានី ខេត្ត ៖----------------

ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ៖----------------

ឃុំ សង្កាត់ ៖----------------

លេខ ៖----------------

ថ្ងៃទី------ ខែ---------- ឆ្នាំ------

លិខិតបញ្ជាក់

ភាពនៅលីវ ភាពពោះម៉ាយ ភាពមេម៉ាយ

យោងពាក្យសុំបញ្ជាក់ភាព------ ចុះថ្ងៃទី------ ខែ--------- ឆ្នាំ------- របស់-----------------------។

យើងមេឃុំ ចៅសង្កាត់-----------------------

សូមបញ្ជាក់ថា ឈ្មោះ----------------------- ភេទ------- កើតនៅថ្ងៃ------- ទី------- ខែ----------ឆ្នាំ--------
នៅភូមិ------------ ឃុំ សង្កាត់--------------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ-----------------រាជធានី ខេត្ត------------------
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន---------------------------------ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ-------- ផ្លូវលេខ-------- ក្រុម-------
ភូមិ--------------ឃុំ សង្កាត់-----------------ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ--------------------រាជធានី ខេត្ត----------------
មានស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួនបច្ចុប្បន្ន ពិតជា------------------ប្រាកដមែន។

លិខិតបញ្ជាក់នេះ ចេញឱ្យសាមីខ្លួន ដើម្បីយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍។

(លិខិតបញ្ជាក់នេះ មានសុពលភាពរយៈពេល៣ខែ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ)

មេឃុំ ចៅសង្កាត់

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំឈ្មោះ---------------------- ភេទ---------- សញ្ជាតិ---------- ឆ្នាំកំណើត------------ មុខរបរបច្ចុប្បន្ន-- ស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួន--------------------- ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ--------- ផ្លូវលេខ---------- ក្រុម---------- ភូមិ------------ ឃុំ សង្កាត់ ---------------- ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ----------------- រាជធានី ខេត្ត ------------------ ។ ឪពុកឈ្មោះ------------------- អាយុ------- ឆ្នាំ (រស់ ស្លាប់) ម្តាយឈ្មោះ-----------------------អាយុ-------ឆ្នាំ (រស់ ស្លាប់) ។

គោរពជូន

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់.......................................

<u>កម្មវត្ថុ</u> ៖ សំណើសុំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។

ដោយខ្ញុំបាទ នាងខ្ញុំ បានស្ម័គ្រចិត្តរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយឈ្មោះ---------------------ភេទ------ សញ្ជាតិ-----------ឆ្នាំកំណើត------------មុខរបរ-- ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ-------- ផ្លូវលេខ--------- ក្រុម--------- ភូមិ--------------ឃុំ សង្កាត់------------------ ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ------------------- រាជធានី ខេត្ត ------------------ ។

ខ្ញុំសូមអះអាងថា ខ្ញុំមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងបទប្បញ្ញត្តិនៃអត្រានុកូលដ្ឋាន ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូមមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់------------------------------ មេត្តាអនុញ្ញាត ឱ្យយើងខ្ញុំទាំងពីរបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមសំណូមពរដោយអនុគ្រោះ ។

ធ្វើនៅថ្ងៃទី------- ខែ----------- ឆ្នាំ--------

<u>សូមជូនភ្ជាប់ជាមួយនូវ</u> ៖

ស្នាមមេដៃស្តាំសាមីខ្លួន

- ------------------------------
- ------------------------------
- ------------------------------

ឈ្មោះ-----------

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ខេត្ត ក្រុង......................................
ស្រុក ខណ្ឌ......................................
ឃុំ សង្កាត់......................................

លេខ......................................
សៀវភៅកំណើតលេខ......................................
ឆ្នាំ......................................

សំបុត្រកំណើត

នាមត្រកូល			ភេទ
នាមខ្លួនទារក			
ជាអក្សរឡាតាំង	នាមត្រកូល		
	នាមខ្លួនទារក		
សញ្ជាតិ			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			
ទីកន្លែងកំណើត ភូមិ ឃុំ សង្កាត់ ស្រុក ខណ្ឌ ខេត្ត ក្រុង ប្រទេស		....	

ឪពុក ម្តាយទារក	ឪពុក	ម្តាយ
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួន		
ជាអក្សរឡាតាំង		
សញ្ជាតិ		
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត		
ទីកន្លែងកំណើត ភូមិ ឃុំ សង្កាត់ ស្រុក ខណ្ឌ ខេត្ត ក្រុង ប្រទេស	....	....
ទីលំនៅពេលទារកកើត		

ធ្វើនៅ......................................ថ្ងៃទី............ខែ............ឆ្នាំ............

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

KINGDOM OF CAMBODIA

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

NATION RELIGION KING

សៀវភៅគ្រួសារ

FAMILY RECORD BOOK

នាមត្រកូល-នាមខ្លួន

SURNAME AND NAME

No

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ROYAUME DU CAMBODGE

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

NATION RELIGION ROI

~~~~~

សៀវភៅស្នាក់នៅ

CARNET DE RESIDENCE

នាមត្រកូល.នាមខ្លួន

NOM ET PRENOM

ផ្ទះលេខ ផ្លូវ ក្រុម

CHEZ . N° VOIE GROUPE

ភូមិ . មណ្ឌល

VILLAGE

ឃុំ . សង្កាត់

COMMUNE QUARTIER

ក្រុង . ស្រុក . ខណ្ឌ

VILLE . DISTRICT

រាជធានី . ខេត្ត

CAPITALE . PROVINCE

ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ

LE

លេខ

N°

ប.ក្បាលទី ទំព័រ

REGISTRE. N° PAGE
~~~~~

KINGDOM OF CAMBODIA

NATION RELIGION KING

MINISTRY OF HEALTH

មន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពខ្មែរ-សូវៀត

Khmer-Soviet Friendship Hospital

N° 399 K.S.F.H

MEDICAL CERTIFICATE

Prof. CHHOEUNG YAVYEN Deputy director of Khmer-Soviet Friendship Hospital, Phnom Penh, Cambodia.

CERTIFIED TO HAVE EXAMINED

Name	:	
Sex	:	Female
Date of birth	:	04/04/1994
ID No	:	010767845
Nationality	:	Cambodian
Address	:	No 10, Rue 102, Trâpaing Raing Thmey Village, Khmuonh Commune, Sen Sok District, Phnom Penh, Cambodia.

She has examined in Hospital on : 25 / 08 /2014 with the Following results as follow:

Physical look	:	GOOD
-Blood pressure	:	110/60 mmHg
-Pulse	:	80/mn
-Serology test :		
Ag HBs	:	Negative
Ac HCV	:	Negative
HIV	:	Negative
Chest X-Ray	:	Normal

Was good health and mental condition unharmed all infectious and contagious diseases.

This Certificate is delivered to be use as needed

Phnom Penh, 25 / 08 /2014

CHHOEUNG YAVYEN

ខេត្ត ក្រុង ....
ស្រុក ខណ្ឌ...................
ឃុំ សង្កាត់...................

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សេចក្តីចម្លងសំបុត្រមរណភាព

ចម្លងសំបុត្រមរណភាពចេញពី		សៀវភៅមរណភាព លេខ	សំបុត្រមរណភាព លេខ..............ចុះថ្ងៃទី.........ខែ..............ឆ្នាំ.............
នាមត្រកូល			ភេទ
នាមខ្លួនសព			
ជាអក្សរឡាតាំង	នាមត្រកូល		
	នាមខ្លួនសព		
សញ្ជាតិ			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			
ទីកន្លែងកំណើត ភូមិ ឃុំ សង្កាត់ ស្រុក ក្រុង ខណ្ឌ ខេត្ត រាជធានី ប្រទេស		....	
ស្ថានភាពសព នៅលីវ មានប្តី មានប្រពន្ធ មេម៉ាយ ពោះម៉ាយ			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំស្លាប់			
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនឪពុកសព			សញ្ជាតិ
ជាអក្សរឡាតាំង			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនម្តាយសព			សញ្ជាតិ
ជាអក្សរឡាតាំង			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			

ធ្វើនៅ...............................ថ្ងៃទី.........ខែ............ឆ្នាំ.............

មន្ត្រី...

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ខេត្ត ក្រុង -------------------

ស្រុក ខណ្ឌ -------------------

ឃុំ សង្កាត់ -------------------

លេខ -------------------

បណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍

អំពីសាមីខ្លួន	ខាងប្រុស	ខាងស្រី
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួន		
ជាអក្សរឡាតាំង		
សញ្ជាតិ		
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត		
ទីកន្លែងកំណើត		
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន		
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន		
រយៈពេលប្ដឹងជំទាស់		
នាមត្រកូល និងនាមខ្លួនឪពុក		
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត		
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន		
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន		
នាមត្រកូល និងនាមខ្លួនម្ដាយ		
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត		
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន		
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន		

បណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះ ត្រូវបិទផ្សាយជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី............. ខែ....................... ឆ្នាំ................ ។

ធ្វើនៅ...................... ថ្ងៃទី.......... ខែ................ ឆ្នាំ...........

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន

ខេត្ត ក្រុង (១).. | លេខ (៤)..
ស្រុក ខណ្ឌ (២)..................................... | សៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍លេខ (៥)............
ឃុំ សង្កាត់ (៣)..................................... | ឆ្នាំ (៦)..

បញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍សំរាប់ជនបរទេស និង ជនអន្តោប្រវេសន្តស្របច្បាប់

អំពីប្ដី ប្រពន្ធ		**ប្ដី**		**ប្រពន្ធ**	
នាមត្រកូល (៧)					
នាមខ្លួន (៨)					
ជាអក្សរឡាតាំង (៩)	នាមត្រកូល				
	នាមខ្លួន				
សញ្ជាតិ (១០)					
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត (១១)					
ទីកន្លែងកំណើត (១២)					
មុខរបរពេលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ (១៣)					
ទីលំនៅពេលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ (១៤)					
ទីលំនៅឯបរទេស (១៥)					
លិខិតឆ្លងដែនលេខ មានសុពលភាពត្រឹមថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (១៦)					
ទិដ្ឋាការ ឬលិខិតអនុញ្ញាតអោយស្នាក់នៅកម្ពុជាលេខ ថ្ងៃ ខែឆ្នាំ (១៧)					
ចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍លើកទី (១៨)					
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ (១៩)					
ទីកន្លែងចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍ (២០)					
លេខ និង ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ប័ណ្ណប្រកាសអាពាហ៍ពិពាហ៍ (២១)					
អំពីឪពុក ម្ដាយ		**ខាងប្ដី**		**ខាងប្រពន្ធ**	
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនឪពុក (២២)		(២៣)	រស់ ឬ ស្លាប់		រស់ ឬ ស្លាប់
ជាអក្សរឡាតាំង (២៤)					
សញ្ជាតិ (២៥)					
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត (២៦)					
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន (២៧)					
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន (២៨)					
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនម្ដាយ (២៩)		(៣០)	រស់ ឬ ស្លាប់		រស់ ឬ ស្លាប់
ជាអក្សរឡាតាំង (៣១)					
សញ្ជាតិ (៣២)					
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត (៣៣)					
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន (៣៤)					
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន (៣៥)					
អំពីសាក្សី		**សាក្សី**		**សាក្សី**	
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួន (៣៦)		(៣៧)	ភេទ		ភេទ
ជាអក្សរឡាតាំង (៣៨)					
សញ្ជាតិ (៣៩)					
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត (៤០)					
មុខរបរបច្ចុប្បន្ន (៤១)					
ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នន (៤២)					
លេខអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ (៤៣)					

ជនណាបានរាយការណ៍មិនពិតអំពីអត្រានុកូលដ្ឋាន មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋានណាបានសមគំនិត ឃុបឃិត ក្លែងបន្លំ ចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋាន ឱ្យអ្នកដែលមកសុំ ជននោះ និង មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននោះនឹងត្រូវទទួលទោសតាមបញ្ញត្តិច្បាប់ ។

(៤៥) ធ្វើនៅ.................... ថ្ងៃទី........... ខែ............... ឆ្នាំ...............

(៤៤) **ស្នាមមេដៃស្ដាំ**

ប្ដី ប្រពន្ធ សាក្សី សាក្សី

(៤៦) **មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន**

(៤៧) ហត្ថលេខា និងត្រា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ខេត្ត ក្រុង.............................
ស្រុក ខណ្ឌ.............................
ឃុំ សង្កាត់.............................

លេខ.............................
សៀវភៅអាពាហ៍ពិពាហ៍លេខ.............................
ឆ្នាំ.............................

សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍

អំពីប្តី ប្រពន្ធ		ប្តី	ប្រពន្ធ
នាមត្រកូល			
នាមខ្លួន			
ជាអក្សរឡាតាំង	នាមត្រកូល		
	នាមខ្លួន		
សញ្ជាតិ			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			
ទីកន្លែងកំណើត ភូមិ ឃុំ សង្កាត់ ស្រុក ខណ្ឌ ខេត្ត ក្រុង ប្រទេស			
មុខរបរពេលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍			
ទីលំនៅពេលចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍			
ទីកន្លែងចុះបញ្ជីអាពាហ៍ពិពាហ៍			
អំពីឪពុក ម្តាយ		**ខាងប្តី**	**ខាងប្រពន្ធ**
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនឪពុក			
ជាអក្សរឡាតាំង			
សញ្ជាតិ			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			
នាមត្រកូល និង នាមខ្លួនម្តាយ			
ជាអក្សរឡាតាំង			
សញ្ជាតិ			
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកំណើត			

ធ្វើនៅ............................ ថ្ងៃទី....... ខែ.......... ឆ្នាំ..........

មន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន

គំរូ
ពាក្យសុំលែងលះ
ដោយព្រមព្រៀង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យស្នើសុំលែងលះតាមការព្រមព្រៀង

ដើមចោទ ៖ ឈ្មោះ.................... ភេទ.......... អាយុ....... កាន់អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ
លេខ............... មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន..។

ចុងចម្លើយ ៖ ឈ្មោះ.................... ភេទ.......... អាយុ....... កាន់អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ
លេខ............... មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន..។

សូមគោរពចូលមក

ឯកឧត្តមប្រធានសាលាដំបូង..........................

កម្មវត្ថុ ៖ សុំឲ្យតុលាការចេញដីកាសម្រេច មានខ្លឹមសារដូចខាងក្រោម ៖

១- ឲ្យ ដើមចោទ និងចុងចម្លើយ ផ្តាច់សមគ្គសង្វាស់ តាមផ្លូវច្បាប់ ។

២-សម្រេចឲ្យ (ដើមចោទ/ចុងចម្លើយ) ជាអ្នកមានអំណាចមេបាលើកូនឈ្មោះ..........

៣-សម្រេចឲ្យ (ដើមចោទ/ចុងចម្លើយ) បង់អាហារកាតព្វកិច្ច និងអាចចូលសួរសុខទុក្ខកូនតាមច្បាប់កំណត់ ។

៤-សម្រេចឲ្យ ដើមចោទ មានសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិដូចខាងក្រោម៖

....

....

៥-សម្រេចឲ្យ ចុងចម្លើយ មានសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិដូចខាងក្រោម៖

....

....

៦-សម្រេចឲ្យ ដើមចោទ សងបំណុលដូចខាងក្រោម៖

(បើមានសូមសរសេរ)..

....

៧-សម្រេចឲ្យ ចុងចម្លើយ សងបំណុលដូចខាងក្រោម៖

(បើមានសូមសរសេរ)..

....

យោង ៖ -សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍លេខ.......ចុះថ្ងៃទី...................... របស់.......................។

- ....

តបតាមកម្មវត្ថុខាងលើ យើងខ្ញុំសូមជម្រាបជូន **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាជ្រាបថា ៖ យើងខ្ញុំបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ស្របច្បាប់ដោយបានចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍នៅសាលាសង្កាត់........................ តាមលិខិតលេខ............ ចុះថ្ងៃទី.................... ។ នៅពេលនេះ យើងខ្ញុំបានអស់មនោសញ្ចេតនាក្នុងការរស់នៅជាប្តីប្រពន្ធនឹងគ្នាទៀតហើយ ។ យើងខ្ញុំបានព្រមព្រៀងលែងលះគ្នាដោយស្ម័គ្រចិត្ត ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាទទួលនិងសម្រេចតាមការស្នើសុំខាងលើដោយក្តីអនុគ្រោះ ។

សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** ទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់អំពីខ្ញុំ ។

ធ្វើនៅ................ ថ្ងៃទី........ ខែ........ ឆ្នាំ២០១.....

ស្នាមមេដៃស្តាំចុងចម្លើយ (ស្នាមមេដៃស្តាំ)

ស្នាមមេដៃស្តាំដើមចោទ (ស្នាមមេដៃស្តាំ)

....

....

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គំរូ
ពាក្យសុំលែងលះ
គ្មានការព្រមព្រៀង

ពាក្យបណ្តឹងលែងលះ

ដើមចោទ ៖ ឈ្មោះ.................... ភេទ.......... អាយុ....... កាន់អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ
លេខ............... មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន...។

ចុងចម្លើយ ៖ ឈ្មោះ..................... ភេទ.......... អាយុ....... កាន់អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ
លេខ............... មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន...។

សូមគោរពចូលមក

ឯកឧត្តមប្រធានសាលាដំបូង..........................

កម្មវត្ថុ ៖ សុំឲ្យតុលាការចេញដីកាសម្រេច មានខ្លឹមសារដូចខាងក្រោម ៖
១- ឲ្យ ដើមចោទ និងចុងចម្លើយ ផ្តាច់សមគ្គសង្វាស់ តាមផ្លូវច្បាប់ ។
២-សម្រេចឲ្យ (ដើមចោទ/ចុងចម្លើយ) ជាអ្នកមានអំណាចមេបាលើកូនឈ្មោះ..........
៣-សម្រេចឲ្យ (ដើមចោទ/ចុងចម្លើយ) បង់អាហារកាតព្វកិច្ច និងអាចចូលសួរសុខទុក្ខ
កូនតាមច្បាប់កំណត់ ។
៤-សម្រេចឲ្យ ដើមចោទ មានសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិដូចខាងក្រោម៖
....
៥-សម្រេចឲ្យ ចុងចម្លើយ មានសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិដូចខាងក្រោម៖
....
៦-សម្រេចឲ្យ ដើមចោទ សងបំណុលដូចខាងក្រោម៖
(បើមានសូមសរសេរ)...
៧-សម្រេចឲ្យ ចុងចម្លើយ សងបំណុលដូចខាងក្រោម៖
(បើមានសូមសរសេរ)...

យោង ៖ -សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍លេខ.......ចុះថ្ងៃទី...................... របស់........................។
- ....

កាលពីថ្ងៃទី.....ខែ....ឆ្នាំ..... នាងខ្ញុំ/ខ្ញុំបាទ បាចចអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាឈ្មោះ......................... ។ ប៉ុន្តែក្នុងកំឡុងពេលអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឈ្មោះនេះ (សរសេរពីមូលហេតុដែលនាំឲ្យមានការទាមទារ) ....
....។

អាស្រ័យហេតុនេះ សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** មេត្តាទទួល និងសម្រេចតាមការប្តឹងសុំខាងលើដោយក្តីអនុគ្រោះ ។

សូម **ឯកឧត្តមប្រធាន** ទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់អំពីខ្ញុំ ។

ធ្វើនៅ.................. ថ្ងៃទី......... ខែ......... ឆ្នាំ២០១......

ស្នាមមេដៃស្តាំចុងចម្លើយ
(ស្នាមមេដៃស្តាំ)

ស្នាមមេដៃស្តាំដើមចោទ
(ស្នាមមេដៃស្តាំ)